

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Tržič. — Izdaja ČP Gorenjski tisk
Kranj. — Glavni urednik Igor Janhar
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLASILLO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

GLAS



Ob 25. obletnici ustanovitve organov za notranje zadeve sta Gorenjski muzej in Uprava javne varnosti v galeriji Mestne hiše v Kranju odprla v ponedeljek razstavo VOS na Gorenjskem. Razstava bo odprta do 18. maja. — Foto: F. Perdan

Zgodnji srednji vek

Kranj je te dni, od ponedeljka do srede, gostitelj arheologov in drugih znanstvenikov (zgodovinarjev, entnologov, filologov, antropologov), ki so se zbrali na kolokviju o problemih zgodnjega srednjega veka v Sloveniji in sosednjih pokrajinah. Kolokvij sodi v okvir praznovanja 1400-letnice prihoda Slovencev, ki so po odhodu Langobardov v Italijo leta 568 postopoma naseljevali ta prostor in ga dokončno zasedli sredi osemdesetih let 6. stoletja.

Za Kranj je ta znanstvena prireditve, ki ima izrazito dejavnost značaj in ki se je udeležujejo znanstveniki iz vse Slovenije in iz sosednjih pokrajin (Koroška, Madžarska,

Italija), velikega pomena. Mesto ob sotočju Save in Kokre je namreč prav zaradi številnih najdb iz tega nemirnega obdobja, ki se začenja takrat, ko se razkrojijo antične strukture, konča pa z nastankom visokosrednjeveških struktur, najprimernejši kraj za takšno znanstveno posvetovanje.

POMEMBNOSTI tega dejstva se Kranj tudi zaveda. Pred-slovenske in staroslovanske najdbe so namreč v Kranju tako številne in tako bogate, da so znane ne samo po vsej Sloveniji, ampak tudi daleč zunaj nje. Prav zato so pomembne tudi za turistično gospodarstvo občine, čeprav bo nedvomno držalo, da še nismo storili vsega, da bi jih kot turistične zanimivosti do-

volj popularizirali. Kaže pa, da smo se tega dejstva le zaceli zavedati, zato sem prepričan, da je samo še korak do tega, da bomo v programu izletov in ogledov mesta tako za domače kot za tujce turiste vključili tudi bogato arheološko gradivo, ki je zbrano in delno razstavljen v prostorih Gorenjskega muzeja.

Zgodnji srednji vek, to nemirno obdobje preseljevanja narodov in slovenske kolonizacije našega ozemlja, je za znanstvenike še trd oreh, poln neznank, zato bo potrebnih še precej naporov in raziskovanj, da bomo o takratnih ljudeh in njihovem življenju vedeli kaj več. Sedanji kranjski kolokvij je prav gotovo pomemben prispevki k tem prizadevanjem.

A. Triler



V petek popoldan, kot smo že poročali, je predaval v Kranju — nekaterim članom gorenjskih občinskih konferenc ZKS — tovarš Milan Kučan, član sekretariata centralnega komiteja ZKS. Tovarš Kučan je govoril o reorganizaciji Zveze komunistov. — Foto: F. Perdan

KRANJ, sreda, 14. 5. 1969

Cena 50 par ali 50 starih dinarjev

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredah in sobotah



ZNIŽANE CENE
KONFEKCIJI DO 50%

Blagovnica Kokra — Kranj sporoča, da prodaja po znatno nižjih cenah:

- ženske letne in zimske plašče, kostime, obleke in krila
- usnjeno konfekcijo za ženske in moške
- moške hlače
- moške letne in zimske obleke

Pri tovrstnem nakupu boste znatno prihranili!

Za obisk se priporoča:
BLAGOVNICA — KOKRA — KRANJ

Naša varnost

V ponedeljek so v mestni hiši v Kranju slovesno odprli spominsko razstavo varnostno obveščevalne službe VOS na Gorenjskem, ki je posvečena 25. obletnici ustanovitve organov za notranje zadeve in 50. obletnici ZK, SKOJ in sindikatov. Slovesne otvoritve so se udeležili predstavniki samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij gorenjskih občin ter veliko število organizatorjev in borcev VOS po našem območju za časa vojne kakor tudi njihovi današnji nasledniki iz uprave varnosti.

Razstava je prek strokovnega in odgovornega dela Gorenjskega muzeja, Uprave javne varnosti v Kranju in sorodnih institucij iz raznih občinskih in republiških virov prvič predstavila javnosti celo vrsto zapletenih in težavnih nalog naše policije za varnost naroda pred sovražnikom v naših najusodnejših časih. To sta poudarjala dva govornika, najpreprideljivejše pa to dokazujo prikazani dokumenti.

Ob vsem tem pa se vsljuje še posebna misel —

koga je takrat varovala ta služba, kaj nam danes pomeni? Pred 25. leti, ob ustanovitvi te službe, je Slovenski poročevalci zapisal: »Borba proti notranjemu sovražniku slovenskega ljudstva, borba proti peti kolonji naj bo največja obveznost vsakega zavednega Slovencev.«

Tako takrat. Čas četrto stoletja je mnogo spremenil, prinesel veliko novega. Toda mnogi dogodki v svetu dokazujo, da je samo pripravljenost največja varnost. A naša moč je v enotnosti. VOS je vzklil, se usposabiljal in se postavil sovražniku po robu samo s pomočjo naroda kot celote, iz katerega je ta služba izhajala in ga branila. Prav tako je danes. Današnja služba javne varnosti je prezeta s prekaljenimi tradicijami revolucije, izšolana in sodobno opremljena. Njena glavna moč pa je, kot takrat, še vedno v samem narodu, v njegovi odločnosti in enotnosti za obrambo miru, pravice, samostojnosti v novi socialistični družbi. To razstava nazorno dokazuje.

K. M.

Danes na 10. strani nov podlistek v nadaljevanjih

Roparski zaklad

mešanica kav
EK STRA

VSAKOMUR PRIJA
KAVA ŠPECERIJA

Člani zaupajo v SZDL

Pogovor s sekretarjem občinske konference SZDL v Radovljici tovarišem Janezom Varlom

»Tovariš Varel, kako ocenjujete letošnje volilne priprave v Radovljiki občini?«

»Čeprav so vsi dokumenti, ki so zakonito začrtali vse predvolilne priprave, bili zelo pozno sprejeti in posredovani socialistični zvezi, kot nosilki vseh volilnih priprav, moram reči, da so se vse priprave (vsebinske, kadrovske in organizacijske) odvijale po zakonskih določilih. Se več, letošnje volilne priprave so zajele mnogo širše število članov v aktivno razmišljjanje o bodočih kandidatih kot vse doslej. V dokaz naj navedem, da je v radovljiski občini prek 30 odstotkov volivcev odločalo na kandidacijskih konferencah in zborih volivcev o svojih kandidatih.«

Vsebinske pa tudi organizacijske priprave na volitve so bile zlasti po zaslugu krajevnih odborov SZDL boljše kot na prejšnjih volitvah. In končno, če ocenjujemo letošnje volilne priprave, moramo povedati, da so SZDL, sindikati in druge družbenopolitične organizacije storile vse, da so volitve potekale v popolnoma demokratičnem in programsko jasnom vzdušju. V dokaz za takšno trditev naj navedem, da je že v predkandidacijskem času prek 800 družbenopolitičnih delavcev na političnih aktivih razpravljalo o programskih izhodiščih ter o kadrovskih in organizacijskih pripravah na volitve.«

»Kaj lahko rečete o enem izmed stališč letošnjih volitev? Da naj bi bilo v novi občinski skupščini čim več sposobnih, mladih ljudi in žensk?«

»Že v času, ko smo pričeli z organiziranim evidentiranjem možnih kandidatov za odbornike, je občinska konferenca SZDL na VII. razširjeni seji potrdila predlog Programskih izhodišč za izvedbo volitev, v katerih smo odprto povedali, da je kandidat SZDL vsakdo, ne glede na predlagatelja, ki je pripravljen zastopati stališča SZDL, ki so bila zajeta v volilnem programu, kateri pa je bil posredovan v 10.000 izvodih volivcem. Izhajajoč iz te ugotovitev so se kandida-

cjske konference in pozneje zbori volivcev odločali predvsem za takšne kandidate, ki bodo po logiki zborov volivcev lahko najuspešnejše zastopali težnje volivcev v občinski skupščini.«

Zato so bili v občinsko skupščino izvoljeni takšni odborniki, ki bodo po mišljenu volivcev najuspešnejše lahko zastopali volivčeve pravice. Po tej odločitvi ni nakučuje, da je struktura novo izvoljene občinske skupščine nekoliko proti pričakovanju. Saj ni od tistih do 25 let starosti nihče izvoljen, čeprav jih je kandidiralo kar 5. Tistih, ki jih po splošni družbeni in politični logiki imamo še za mlade, to je do 30 let starosti, pa je izvoljenih v občinsko skupščino kar 5. Največ pa je odbornikov, in sicer kar 30, od 31 do 39 let starosti. Med vsemi odborniki pa je 31 inženirjev in tehnikov oziroma 49 odbornikov s srednjo ali visoko šolsko izobrazbo. Tudi po strukturni žensk šteje sedanjih sestav manj odbornikov, kot jih je bilo v prejšnjem mandatu. Prej jih je bilo 6, sedaj pa so le štiri predstavnice.«

Sestav izvoljenih odbornikov nam torej pove, da je sedanja skupščina v primerjavi s prejšnjo nekoliko slabše glede zastopstva mladih in žensk, da pa je glede šolske izobrazbe znatno boljša kot v prejšnjem sestavu.«

»Kakšne konkretnne izkušnje je SZDL pridobila v letošnjih volitvah za delo v prihodnje?«

»Konkretna akcija kot so volitve mora pripraviti občinsko konferenco kot najvišji forum SZDL, da razmišlja bolj kot kdajkoli o aktivnosti svojega članstva. Če so volitve kot najpomembnejša politična akcija dobro uspele, kar v našem primeru potrjujejo tudi volilni rezultati, potem se mora občinska konferenca SZDL zamisliti, da je resnično najširša družbenopolitična organizacija, v katero občani, kot člani te organizacije, tudi zaupajo. To pa pomeni, da smo dolžni prek različnih organizacijskih oblik omogočiti, da občani

izpovedujejo svoje mišljene, da formirajo stališča, ki so v skladu s konceptom splošnega družbenega razvoja. Zato se je izvršni odbor odločil, da bo še bolj kot doslej razvijal aktivnost sekcij, da bo organiziral čimveč konkretnih javnih razprav po interesnih skupinah in hkrati razmišljjal še o drugih organizacijskih oblikah povezovanja čimširšega kroga občanov.«

»Konec minulega meseca ste na skupnem sestanku izvršnega odbora in predsednikov KO SZDL med drugim obravnavali nekatere naloge v prihodnje. Katera vprašanja bi morala SZDL v občini najprej obravnavati?«

»Na skupnem sestanku predsednikov krajevnih organizacij in izvršnega odbora smo se med drugim dogovorili, da bomo še v preostalih pomladanskih mesecih organizirali krajevne konference SZDL predvsem z namenom, da kadrovsko okreplimo krajevne odbore SZDL z najuglednejšimi občani kraja, s takšnimi, ki bodo pripravljeni voditi socialistično zvezno kot resnično organizirano tribuno javnega mnenja. Vzoperedno s kadrovskimi pripravami pa bodo dosedanji odbori skupno z drugimi vodstvi družbenopolitičnega življenja kraja razmišljali, tudi o pestrejši vsebinski aktivnosti. Prav volitve so nam ponoven dokaz, da naši občani, če resno-možato razpravljamo o skupnih problemih zelo radi sodelujejo v akcijah socialistične zveze. Predvsem zato je potrebno, da pozivimo organiziranost SZDL v slehernem kraju naše občine.«

Mnenja sem, da tudi v krajevnih organizacijah iščemo takšne interesne oblike organiziranosti, v katerih bodo naši občani tvorno delovali, kar pa bo znatno poživelno celotno aktivnost SZDL v Občini.«

A. Žalar

Zahodnonemška sindikalna delegacija v Kranju

Na povabilo Mestnega sindikalnega sveta Ljubljana in občinskega sindikalnega sveta v Kranju je v ponedeljek prispevala na večnevni obisk v Slovenijo 19-članska delegacija mladih članov sindikata iz Zahodnonemškega mesta Düsseldorf. Mladi člani študijske sindikalne delegacije iz Industriegewerkschaft iz Düsseldorfra tako obema sindikalnima vodstvoma vracajo lanski obisk v Zahodni Nemčiji.

A. Z.

Člani sindikata iz Zahodne Nemčije si bodo med obiskom ogledali nekatere delovne organizacije, izmenjali nekatere delovne izkušnje z našimi sindikalnimi vodstvi v podjetjih in si ogledali nekatere zanimivosti v naši republiki. V petek dopoldne pa bodo obiskali tudi podjetje Sava v Kranju, popoldne pa jih bo sprejel predsednik kranjske občinske skupščine Slavko Zalokar.

A. Z.

Radovljica

Seminar za sindikalna vodstva

Občinski sindikalni svet v Radovljici je skupaj z delavsko univerzo Radovljica pravil seminar za predsednike in tajnike sindikalnih organizacij v občini. Seminar, ki sodi v okvir izobraževanja sindikalnih vodstev, so razdelili v tri skupine. Včeraj in v ponedeljek so se seminarja udeležili člani sindikalnih vodstev iz industrije, danes in jutri bo seminar za vodstva iz storitvenih dejav-

nosti, v petek in soboto pa za predsednike in tajnike sindikatov družbenih služb. Vsaka skupina na seminarju, ki je v Mladinskem domu v Bohinju, obravnava vlogo sindikata v samoupravnem sistemu, notranjo zakonodajo v delovnih organizacijah in položaj posameznih dejavnosti oziroma služb v radovljiski občini. Predavatelje za posamezna vprašanja je izbrala delavska univerza Radovljica. A. Z.

Kranj

Sprejem pionirjev v ZM

Tako kot prejšnja leta v tem času bo tudi letos v mesecu mladosti občinski komite zveze mladine v Kranju sprejel v organizacijo ZM pionirje iz osemletk v kranjski občini. Jutri in v petek bodo 720 pionirjem izročili izkaznice zveze mladine in jih tako sprejeli v organizacijo. Obisk bo sprejem v prostorih skupščine delavce milice postaje Škofje Loke.

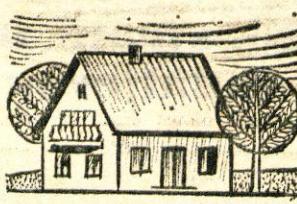
občini. Jutri in v petek bodo 720 pionirjem izročili izkaznice zveze mladine in jih tako sprejeli v organizacijo. Obisk bo sprejem v prostorih skupščine delavce milice postaje Škofje Loke.

Škofje Loka

Sprejem za delavce milice

V ponedeljek, 12. maja, je predsednik Škofjeloške občinske skupščine Zdravko Krivina ob 25. obletnici VOS sprejel v prostorih skupščine delavce milice postaje Škofje Loke.

Loka, Železniki in Gorenjava vas. Sprejema so se udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij Škofje Loke.



MISLITE
PRAVOČASNO
NA STANOVANJE!

Zato
varčujte
pri

Kredit

Gorenjski kreditni banki

ki vam odobri na podlagi privarčevanega denarja
po 2% obrestni meri.
Poleg tega lahko pri ŽREBANJU zadanete lep dobitek





V počastitev 50. obletnice KPJ, Skoja in sindikatov so v Slunju na Kordunu v petek, 9. maja, odprli novo tovarno televizijskih sprejemnikov Iskra — RIZ. Ob otvoritvi te tovarne združenega podjetja Iskra Kranj je govoril član izvršnega biroja predsedstva ZKJ Mika Tripalo. V novi tovarni bo zdaj zaposlenih 500 delavcev. — D.

GG Bled prvi član konzorcija za izgradnjo triglavskih žičnic

V radovljški občini se je v teh majskih dneh razplamela akcija za zbiranje sredstev za izgradnjo triglavskega turističnega centra. Pri občinski skupščini je bila imenovana komisija, ki je že izdelala program za zbiranje

sredstev. Dogovorili so se, da bodo najprej zbrali lastna sredstva, šele nato pa bi se obrnili na gospodarske organizacije drugih občin. Ustanovili bodo konzorcij, ki bo nastopal kot investitor.

Otroški dodatek za tuje delavce

Jugoslovanski delavci zapošljeni v ZR Nemčiji prejemajo od prvega aprila dalje otroški dodatek za svoje otroke po nalogu bonske vlade, čeprav Bundestag še ni ratificiral konvencije ob socialnem zavarovanju jugoslovan-

skih delavcev. Otroški dodatek bodo dobivali tudi delavci, ki delajo v ZR Nemčiji od 1. maja letos. Ministrstvo za delo ZR Nemčije meni, da bodo finančni izdatki v zvezi s tem znašali okoli 22 milijonov DM.

Turizem v marcu

V marcu je bilo v Sloveniji 85.000 turistov ali za dvajset odstotkov več kot lani v istem mesecu. Število domaćih gostov je naraslo v prijmerjavi z lanskim marcem za 19 odstotkov, tujih gostov pa za 24 odstotkov. Tudi prenositev je bilo v letošnjem marcu več kot lani, in sicer za 26 odstotkov več. Številke za

celotno letošnje tromesečje so za naš turistični promet zelo optimistične. Stevilo gostov v prvih treh mesecih je za 16 odstotkov večje kot lani v istem času, od tega je bilo tujih več za dobro četrtingo. Med inozemskimi gosti je bilo največ Italijanov, nato sledi gosti iz ZR Nemčije, Avstrije in tako dalje.

Celotna investicija za izgradnjo sistema triglavskih žičnic z gostinskim objektom, vodovodi, električno napeljavo in zaježitvijo ludournikov bo predvidoma znašala 5,5 milijarde S din. Osnovna žičnica naj bi bila speljana iz Krme do Apnenice, od tam pa naprej do Kredarice. Na tej liniji bi bile povezave z vlečnicami na druga triglavská pobočja, med drugim tudi na smučišča pri Staničevi koči.

Na glavni liniji bo vozila gondola za 60 potnikov. Po sedanjem predračunu bo vožnja na Kredarico in nazaj znašala 2200 S din za osebo. Po oceni obiskovalcev predviđajo 970.000 sektorskih voženj na gondolskih žičnicah.

Pri Zavodu za pospeševanje turizma na Bledu pravijo, da bi morali zbrati vsaj milijardo S din, potem bi se s tem denarjem šele lahko obrnili s prošnjo za kredit k domači ali pa kakšni drugi mednarodni banki. Predvsem bodo skušali čim več denarja zbrati doma.

Delavski svet GG Bled je že sprejel sklep, da bo član konzorcija s petimi osnovnimi deleži, ki jim pravijo delnice. GG Bled bo v treh letih sodeloval s 50 milijoni S din. To je pet delnic, ker ena delnica velja 10 milijonov S din.

Tudi druga podjetja te dni sklepajo o pristopu h konzorciju. — J. Vidic

Posvetovanje o nerešenih turističnih vprašanjih

Bled, 13. maja — Gorenjska turistična zveza iz Kranja je dopoldne v hotelu Jelovica na Bledu pripravila posvetovanje, ki so ga udeležili predstavniki gorenjskih turističnih in prevoznih podjetij ter nekaterih društev in tržni inšpektorji gorenjskih občin. Pred bližajočo se glavnou turistično sezono na Gorenjskem so spregovorili o nekaterih nerešenih turističnih vprašanjih.

Predvsem daljše izlete (tako lahko zaračunajo večjo kilometrino) in pri tem ne pomislijo, da so takšni izleti lahko prenaporni in tudi nezanimivi, ker si gostje zaradi dolge vožnje tako rekoč ne morejo ogledati različnih zanimivosti.

Nadalje so ugotovili, da se posamezni hoteli pri organizirjanju izletov premalo povezujejo s turističnimi službami v kraju, da poslovalnice turističnih agencij zanemarjajo tiste turistične in druge informacije, ki niso plačane itd. Ko pa so govorili o voznihih taksijev, so menili, da bi bilo potrebno poostriti kontrolo pri voznikih taksijev iz tujine. Odkar je namreč našim voznikom taksijev, ki imajo vozilo registrirano za šest ali več sedežev, prepovedano opravljati to službo, so to izkoristili nekateri vozniki iz sosednje Avstrije. Ti namreč opravljajo pri nas takšne prevoze brez kakršnega koli dovoljenja.

A. Z.



Takšni prizori po naših mestih danes niso več redki. Tako se je tudi pri nas trgovina začela približevati potrošniku. Pred kratkim je stojnice pred svojimi trgovinami postavilo tudi trgovsko podjetje Elita Kranj. Prodajajo predvsem sezonsko blago po znižanih cenah. — Foto: F. Perdan

Pogovor z direktorjem zdravstva

NASE UREDNISTVO JE ZAPROSILO DIREKTORJA ZDRAVSTVENEGA DOMA KRAJN DR. ZAVRNKA GORAZDA ZA POGOVOR O NEKATERIH PROBLEMIH ZDRAVSTVENE SLUŽBE NA GORENSKEM.

»Leto dni je minilo, odkar so se na Gorenjskem zdravstveni zavodi združili. Ali lahko za to obdobje ocenite prednosti oziroma pomanjkljivosti te združitve?«

»Da bi lahko približno ocenili spremembe in položaj po združitvi zdravstvene službe na južnem delu Gorenjske na področju občin Kranj, Škofja Loka in Tržič, je nujno, da si prej ogledamo podatke v času združitve, to je 1. aprila 1968.«

Ob združitvi smo imeli v sedanjih občini Kranj 298 redno zaposlenih, v občini Škofja Loka 91 ter v občini Tržič 53 redno zaposlenih. Skupno je bilo v sedanjem zdravstvenem domu ob združitvi 442 zaposlenih, od tega 304 strokovni sodelavci ali neposredni zdravstveni delavci, drugo pa je bil kader, brez katerega zdravstvena služba prav tako ne more delovati. V tem času je bilo več organizacijskih sprememb. Zakon ne dovoljuje, da bi imel zdravstveni dom bolniške oddelke. Zato je oddelek za bolezni ušes, nosu in grla, ki je še sedaj v zdravstvenem domu Kranj, prevzela splošna bolnišča Jesenice. Zaradi boljše povezave oddelka z ambulant-

no službo smo se dogovorili z upravo bolnišnice, da prevzame tudi ambulantni del specialistične službe za bolezni ušes, nosu in grla. Tako da oddelek in specialistična ambulanta sodita pod upravo splošne bolnišča. Jesenice, za izvajanje svojih nalog pa sta odgovorna zdravstvenemu centru Kranj. Praksa je pokazala, razen tega pa tako zahteva tudi zakon, da je smotrnejše, če odstopimo, in tako smo 1. januarja 1969 tudi storili, ambulantno službo za notranje bolezni institutu za pljučne bolezni in tuberkulozo Golnik, ki ima interni oddelek. Tako je prav tako kot pri zgoraj omenjenem odelku za bolezni ušes, nosu in grla povezana bolniščna služba z ambulantom in bolnišnica skrbi za izvajanje predvidenega plana, odgovorna pa je zdravstvenemu centru.

Opozoriti bi hotel na to, da je v Kranju nekoliko izjemno položaj glede na ostalo Slovenijo. Imamo namreč še specialistične dejavnosti in zato tudi delovno enoto specialističnih služb. Razvoj zdravstvene službe za južni del Gorenjske, ki se je začel izvajati pred leti, je te službe

uvajal in bi jih bilo sedaj nemiselnou ukiniti. Menim, da bi morale bolnišnice v dogovoru z zdravstvenimi domovi težiti za tem, da usposobijo še nadaljnje specialistične ambulante. Kot primer navajam kirurgijo, predvsem ambulanto za poškodbe, kar pa mi v dveh letih kljub prizadevanju ni uspelo.

Bolnišnici Jesenice in institutu Golnik smo tako prepustili 24 naših sodelavcev, od tega 19 neposrednih zdravstvenih sodelavcev. Trenutno imamo 422 zaposlenih, od tega je 304 neposrednih zdravstvenih sodelavcev. Iz teh skopih podatkov je razvidno, kako se je sestava zaposlenih spremeniла, in da smo nameščali ljudi za neposredno varstvo oziroma pomoč občanom, to se pravi ožje strokovne sodelavce. V sami upravni službi nismo nameščali novih sodelavcev, nihovovo število se je celo nekoliko zmanjšalo, tako da velja gornja struktura in nameščanje le za ožje strokovne sodelavce. Čas pa bo seveda pokazal, če sta sedanja sestava in število sodelavcev v upravi zadostna za opravljanje nalog.

Šele na podlagi teh grobih podatkov bi se dalo govoriti o dobri strani združitve kadar tudi o slabih. Mislim, da je dobra stran integracije organizacija po službah. Posledica tega je, da se na vseh področjih enako gleda na zdravje občana, enako pa je tudi strokovno izpopolnjevanje. Enako je tudi združenje bolnih ljudi. Trdim, da je to razvojni proces in da bodo dokončni rezultati vidni šele čez nekaj let, predvsem zato, ker sta bila organizacija in pa strokovna plat v posameznih teritorialnih enotah različna. Za uskladitev tega pa je potreben čas. Poglejte: v neki teritorialni enoti so se poškodbe manjšega obsegata, to so poškodbe, ki jih lahko obdelajo zdravniki s svojim timom v samem zdravstvenem domu, zdravile po najbolj sodobnih medicinskih konceptih; v neki drugi enoti pa so se uporabljale metode, ki so že zdavnaj opušcene in jih imamo za nestrokovne. Mislim, da so v tem prednosti združitve, ki pa se bodo pokazale šele čez nekaj let. Danes jih še ne moremo materialno in količinsko vrednotiti.

Slabe strani združitve pa so skoraj mimo. Morali smo ugotoviti, kakšna je naša materialna baza, spoznati smo moralni prejšnje organizacijske oblike, navade posameznih teritorialnih enot in šele mato smo lahko začeli graditi novo ustanovo. Kakor na strokovnem področju se je tudi tukaj pokazala zelo velika raznovrstnost tako pri nabavih osnovnih sredstev kot pojmovanju, do katerega tehničnega nivoja naj se razvije posa-

mezna služba. S tem imamo še danes težave. Zato je popolnoma upravičen sklep sveta zdravstvenega doma, da je treba v roku enega meseca izdelati normative za tehnično opremljenost od osnovnih sredstev do drobnega inventarja.

Neugodno je tudi to, da se morajo nekateri sodelavci voziti na delo, kar jih vsekakor dočasno obremenjuje.«

»V začetku reformiranja zdravstvene službe je nastopilo nekakšno mrtilo, kot omenjate v svojem zapisu v Vestniku slovenskega zdravstvenega društva. Kje so bili vzroki in kakšne bodo po vašem mnenju posledice?«

»Razumljivo je, da pri vsaki novosti nastopi bojazen pred neznanim. Bali smo se, ali nam bo uspelo postaviti temelje takri organizaciji, ki bo koristila bolniku in bo opravičila združitev. Težave so bile predvsem zaradi tega, ker so pri ustanavljanju nove organizacije morali sodelovati pretežno visokokvalificirani kadri, ki smo jih s tem odtegovali njihovi redni dejavnosti, to je od neposrednega zdravstvenega varstva. Zaradi teh problemov posamezne ordinacije ali celi oddelki ni-

so uspeli izpeljati svojih obveznosti. To je seveda povzročalo negodovanje pri ljudeh, ki so iskali zdravniško pomoč.«

Moje mnenje je — to trdim tako sedaj, kot sem tudi ob začetku reforme — da je integralni del reformnega gibanja zdrav narod. Brez zdravstva naroda namreč ni mogoče izpeljati naše reforme. Vsekakor se bo moral najti način, kako zagotoviti takoj obliko organizacije in varstva, da se izpolnijo te osnovne reformne zahteve. S tem pa ne trdim, da prizadevanja v zadnjih letih niso rodila uspehov. Ostala je sicer še vrsta nerešenih vprašanj. Za nekatere službe na primer še celo zakonsko ni rešeno, kdo financira njihovo varstvo. Za našo ustanovo si upam trditi, da smo to relativno mrtilo v bistvu prebrodili. Ne glede na težave, ki smo jih imeli in jih bomo še imeli, menim, da je treba iti v korak s sodobno medicino. Zato tudi šolamo prejšnje število ljudi. Ne morem pa razumeti, da to ni bolj cenejno in da vse v bistvu leži na ramenih kolektiva, ki ima omejene materialne možnosti. Trenutno imamo šest zdravnikov na specializaciji,

Svet brez bleščic

Fant ni poznal svojih staršev

Okrog polnoči je ura. Vse v mestu že spi in le svetlobni napis, ki stalno utripa, opozarja da je klub tišiši še vedno nemirno.

Iza vogla hiše priteče mlad fant. Mogoče jih ima šestnajst. Nekaj si tlači v žepu in hiti proti gradbišču.

Drugi dan berem v časopisu o vlotu. Vlomika iščejo.

Naslednjo noč podobno. In tako iz noči v noč, dokler mu miličniki ne presekajo pot in ga ujamejo. Fant je fizično popolnoma razvit. Tudi neumen ni. Na vprašanja policajev nerad odgovarja ali pa se jim reži v obraz.

Fanta pošlejo v poboljševalni zavod. V zavodu je že star znanec. Že prve dni, ko spozna svoje kolege, začne načrtovati nov pobeg. Čez nekaj tednov mu zopet uspe.

Preseli se v mesto, kjer ima svoj »rajon«. In zopet noč za nočjo. Vseeno pa se bolj pazi kot zadnjikrat, čeprav se zaveda, da ga bodo zopet ujeli in potem toda strast ga vedno premaga, čeprav ve, da jo bo moral vedno težje plačati. To je zanj svoboda, to mu pomeni življenje, ki je polno tveganja.

Cez nekaj dni zopet sedi v zavodu. Vzgojitelji so se ga že naveličali. Same sitnosti so z njim.

Kolikokrat bo moral še pobegniti, da bo spoznal, da ne ravna prav? Kolikokrat bo moral še pobegniti, da bodo vzgojitelji spoznali, da mu manjka samo nekaj, nekaj ljubezni, nekaj tistega, česar se navaden človek niti ne zaveda, brez česar pa ne more živeti. Samo nekaj prijateljske ljubezni brez prezira. Kdo mu bo dal to ljubezen, ljubezen ki ga bo skušala razumeti in potolažiti.

Fant ni poznal svojih staršev ...

M. Logar

MONTAŽNO PODJETJE

Alprem Kamnik

Usnjarska 9

Komisija za sprejem na delo

ponovno razpisuje

naslednja prosta delovna mesta:

1 strojni tehnik

— za operativno delo v obratu opreme

1 lesni tehnik

— v pripravi dela za obrat opreme za trgovine

1 arhitektonski tehnik

— za pripravo projektov v obratu opreme za trgovine

2 KV mizarja

— za montažo trgovske opreme — delo je terensko

Pogoji:

pod 1 in 2 — začetniki s končano ustreznou strokovno šolo.

pod 3 — srednja strokovna izobrazba s 3 leta prakse.

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati, ki so že do sedaj opravljali dela na opremljanju trgovskih lokalov.

pod 4 — 5 let prakse. Vsi kandidati morajo imeti odslužen vojaški rok.

Interesenti naj se javijo ustno v 8 dneh po objavi razpisa v tajništvu podjetja. Nastop službe možen takoj.

Podjetje s stanovanji ne razpolaga.

venega doma Kranj

dva štipendiramo na splošni medicini, enega na nevropsihiatriji in enega za medicino dela. Poleg redne zaposlitve obiskuje šolo že 22 bolničark, ki si bodo pridobile naziv medicinske sestre. Sola se tudi osem dentistov, ki si bodo s tem pridobili naziv zobozdravnika. Razen tega štipendiramo še študente, in sicer enega iz splošne medicine, eno babico in dva bodoča zobozdravnika.«

»Ali so kakšne analize, ki se tičejo zdravstvenega stanja slovenske oziroma gorenjske populacije v poreformem zdravstvu. Slišati je bilo namreč glasove, da je zdravstveno stanje zavarovancev zaradi okrnjenih zdravstvenih pravic upadlo?«

»Na to vprašanje je zelo težko odgovoriti. Podatke bi lahko dobili na republiškem zdravstvenem centru ali republiškem zavodu za statistiko. V svoji oceni se omejujem le na področje Kranja, Škofje Loke in Tržiča. Pripominjam pa, da je kljub podatkom, ki jih imam, ta ocena zelo relativna. Po podatkih je opaziti izrazit skok umrljivosti dojenčkov iz leta 1966-1967 v primeru z letom 1967-1968, kjer ni bistvenega odstopanja. Vendar pa je to premajhno razdobje, da bi ga lahko objektivno ocenili. Opaziti pa je, da je od leta 1965 precej narasišč stevilo mrtvorojenih otrok na našem področju. Prav tako opažamo, da pojema tudi naravnih prirastek, da ne rečem upada. Na prvem mestu obolelosti so bolezni dihalnega aparata, sledi nezgode in poškodbe, nato bolezni prebavil, sledijo pa bolezni živčnega sistema in čutil. Zanimivo pa je, da kljub trudu delovnih organizacij in zdravstvene službe, da bi zmanjšali stevilo nesreč in poškodb pri delu, le-te relativno naraščajo.«

»V zobozdravstvenih ambulantah je zelo dolga čakalna doba, vsaj v kranjski je tako. Do kdaj bo moral zavarovanec čakati leto ali dve na pregled zob?«

»Zanimivo je, da se v zdravstveni službi vse vrsti okoli čakalne dobe v zobozdravstvu. Ni pa samo v zobozdravstvu tako. Podobno je tudi na drugih področjih medicine, samo da je način dela na drugih področjih tak,

da se dela enostavno ne da odložiti. Na primer otroško varstvo. Če bi se naši delavci na tem področju držali strogi normativnih pogojev in ne bi delali tako etično kot sedaj, bi bila čakalna doba v dispanzerju za otroke prav tako dolga, mogoče še daljša kot v zobozdravstvu. Namenoma sem navedel to službo, podobno pa bi bilo lahko tudi v drugih službah. Prepričan sem, da se pri nas prece dela opravlja na podlagi etike. Mislim, da bi naša družba že enkrat morala spoznati resnico in se z njo spoprijeti. Zaradi tega se opravičujem, ker o zobozdravstvu ne mislim več povestati, čeprav je kvaliteta v zadnjem času zelo narasla. Tu mislim na ortodontijo (čeljustna ortopedija), to je najbolj občutljiv del zobozdravstvenega varstva. Potrebe po tem varstvu pa so sedva večje kot so materialne možnosti. Po novo sprejetem zakonu o zdravstvenem zavarovanju bomo skušali te stvari urediti.«

»V zdravstvu je nerešeno vprašanje preventivnih dejavnosti. Ali se da vsaj približno oceniti zdravstvena škoda, ki vsak dan nastaja zaradi tega?«

»Čeprav je odgovor občinskih skupščin na Gorenjskem za leto 1969 enoten glede finančiranja preventive, finančiranje dokončno še ni urejeno. (Tu ne omenjam še preventivne dejavnosti gospodarskih organizacij, ki čutijo potrebo po tej dejavnosti in sprejemajo zdravstvo kot integralni del reforme). Tu so spet potrebe večje kot materialne možnosti. Občinske skupščine hočejo imeti urejeno to vrsto zdravstvenega varstva, je pa več dejavnikov, ki občinskim skupščinam onemogočajo, da bi stoddostno izpolnjevanje svoje obveznosti. Kakšna škoda je nastala zaradi omenjenih sredstev, ker je bila preventivna dejavnost okrnjena, je težko povedati.«

»Ni pa samo neurejeno finančiranje preventivne dejavnosti, celo vaša kurativa nima zagotovljenih finančnih sredstev. Potrebe pa so velike. Kdo potem izplačuje vašim sodelavcem nadure, in kako si razlagate njihovo voljo do dela?«

»Na to vprašanje odgovaram samo z enim podatkom. Splošno zdravstveno varstvo na našem področju bi moralo imeti 30 zdravnikov, imamo pa jih priznanih samo 28. Mislim, da je tistem, ki pozna delo na tem področju, jasno, kaj pomeni primanjkljaj dveh zdravnikov. Vendar pa v vseh naših službah ni tako. V zvezi s tem nastajajo težave z zagotavljanjem zdravstvenega varstva in smo prisiljeni uvajati celo nadurino delo. Te nadure so tako stimulirane, da mi je nerodno povedati njihovo vrednost.«

»Zdravniki pogosto poudarjate, da med bolnikom in zdravnikom ne sme biti »tega umazanega denarja«. Tu mislimo predvsem na zavarovalčev prispevek pri nekaterih zdravstvenih storitvah. Kako pa bi po vaše uredili to vprašanje?«

»Vprašanje prispevka je odprto. Mislim, da bi ga morala pobirati služba, ki zagotavlja zavarovanje občanov, to je komunalna skupnost socialnega zavarovanja. S tem prispevkom so naložene zdravstveni službi dodatne administrativne finančne obremenitve, kar se mi ne zdi prav. Po mojem bi bilo idealno takole: da je odnos v socialistični družbi bolnik-zdravnik na takem nivoju, da sicer oba vesta, koliko stane zdravljenje, materialno plat pa naj ureja tisti, ki je za to odgovoren. Menim, da se zelo veliko govori o neurejenosti in neučinkovitosti službe in da bojnički ne vedo, koliko posamezno zdravljenje stane. — Mislim, da denar ni umazan in da ga je treba visoko ceniti, vprašanje je samo, kako to dokončno urediti.«

»Ali so resnične napovedi glede sprememb v organizaciji zdravstvenih centrov?«

»Menim, da je za slovensko populacijo dovolj en republiški zdravstveni center, kjer naj bi delali profesionalni strokovnjaki. Obenem naj bi ta center imel tudi vsa potrebila pri opravljanju svojih nalog. Zdi se mi dovolj tudi ena sama razična skupnost pri taki organizaciji zdravstvene službe. Menim, da bi bila smotrna reorganizacija na teh dveh področjih.«

L. Mencinger

Cudna prosvetna realnost

● Ste že slišali, da se regres za dopust lahko izplača na koncu leta za dve leti nazaj?

● Ste že slišali, da neki kolektiv vse leto izplačuje akontacijo na osebne dohodke, na koncu leta, ko ugotoviti, da se je na začetku leta predvideni denar natekel, izplača vsem razliko in tako dobi direktor naenkrat z vsemi viri (akontacija, letna razlika, nadurno delo in regres) 900 tisoč starih dinarjev?

● Ste že slišali, da direktor oziroma ravnatelj šole nima po pravilniku nobene učne obveznosti in zato lahko vsak mesec naredi recimo 70 nadur?

Družbeni dogovor o nagrajevanju prosvetnih delavcev pravi, naj prosvetni delavec s srednjim izobrazbo dobi 105 starih tisočakov na mesec, z višjo izobrazbo 135 in z visoko izobrazbo 160 starih tisočakov. Ta dogovor bo letos v kranjski občini prvič uveljavljen in zanimivo je, da so ga na vseh šolah v občini skušali upoštevati. Skušali pravim zato, ker dogovor redko kje v celoti drži (vsaj podatki tako kažejo).

Primer, na katerega se nanašajo uvodna vprašanja, ni izmišljen. Zgodil se je konec lanskega leta na eni srednjih strokovnih šol. Ko sem pred kratkim izvedel zanj, sem se malce zamislil. Zamislil zato, ker še ni tako dolgo, ko smo na ves glas ugotavljali, kako nizki so osebni dohodki prosvetnih delavcev. In ko sem brskal po nekaterih statističnih podatkih, sem ugotovil, da zadnje čase le ni tako. Ne mislim sicer, da ta moja trditev pomeni že pravilo za vse prosvetne delavce. Morda jo moram omejiti predvsem na prosvetne delavce v nekaterih srednjih šolah, čeprav se v osnovnih šolah materialno vprašanje tudi že prece ureja. Za primer naj povem, da so se poprečni mesečni osebni dohodki na kranjskih srednjih šolah pred kratkim gibali med 107 in 133 tisoč starih dinarjev. Na omenjeni šoli, kjer so prosvetni delavci vse leto dobivali akontacijo, ob koncu leta pa so vsem izplačali razliko, pa je poprečni lanski mesečni osebni dohodek po končanem letnem obračunu znašal približno 131 tisoč starih dinarjev.

In ko sem takole razmišljjal o urejanju družbenih vprašanj, predvsem tistih, o katerih smo zadnje čase govorili, da so najmanj usklajena in še danes niso poplem rešena, sem se nehote vprašal:

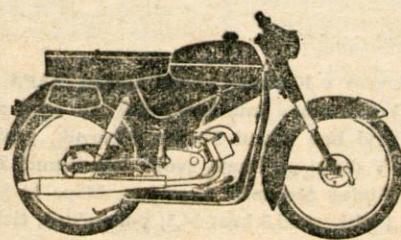
Kako, čeprav zakonito, lahko nekje na koncu kolegarskega leta izplačajo regres za dopust za dve leti nazaj? Ali to morda pomeni, da se regres (če je na voljo denar) lahko izplača recimo tudi za pet let naprej?

Kako lahko direktor oziroma ravnatelj šole, ki ga pravilnik zaradi vodenja šolskih poslov in opravljanja vodstvenih zadev oprošča učne obveznosti (predavanja učne snovi dijakom), po drugi strani pa dela nadure in jih naredi na mesec tudi po 70 ali več, kar je mimo gredo povedano v danem primeru približna redna mesečna obveznost za prosvetnega delavca?

In kako čudno (in recimo tudi zakonito) je, da lahko člani kolektiva, kljub zagotovljenemu denarju, vse leto dobivajo akontacijo, kar je 10 pa tudi skoraj 50 tisoč starih dinarjev manj od pripadajočega dohodka, zato da lahko ob koncu leta dobijo še razliko?

Mar pomeni, da skušamo včasih delati in iskati pri nagrajevanju probleme tam, kjer jih pravzaprav ni...? Če pa problemi morda vseeno so (utemeljeni seveda), potem je primerjanje povedanega primera neke šole z drugimi šolami zgolj naključno.

A. Žalar



TEDEN PRODAJE
mopedov TOMOS
ceneje
150.00 N din

od 12. do 17. V. 1969
 ODOBRAVAMO KREDITE!

slovenija  avto
 POSLOVALNICA KRANJ,
 Titov trg 1



V ponedeljek se je v Kranju začel kolokvij o srednjem veku. — Foto: F. Perdan

Kolokvij o zgodnjem srednjem veku Veliko neznank kljub množici novih odkritij

KRANJ, 13. maja — V ponedeljek se je v dvorani skupščine občine Kranj začel kolokvij o zgodnjem srednjem veku, ki ga prireja Slovensko arheološko društvo, razen domačih pa se ga udeležujejo tudi znanstveniki iz sosednjih dežel (Koroške, Madžarske, Italije, Hrvatske). Finančno so kolokvij omogočile ustanove, ki sodelujejo na njem s svojimi predavatelji, in republiška izobraževalna skupnost, pokroviteljstvo pa je prevzela kranjska občinska skupščina.

»To je že drugi kolokvij o zgodnjem srednjem veku,« je na začetku poudaril predsednik Slovenskega arheološkega društva dr. Peter Petru, »potrebna pa bosta vsaj še dva, preden bomo o tem obdobju naše preteklosti vedeli kaj več.« In potrebna bodo še nova raziskovanja na obsežnem prostoru prvotne slovenske kolonizacije, sodelovanje s tujimi znanstveniki in znanstvenimi institucijami, objava celotnega izkopanega gradiva. Zgodnji sredni vek je namreč pri nas najmanj raziskan. O njem vemo manj kot o prejšnjem antičnem obdobju in manj kot o visokem srednjem veku.

Podpredsednik kranjske občinske skupščine Janez Sušnik je zato zaželel vsem udeležencem tega tridnevnega znanstvenega posvetovanja veliko delovnih uspehov, potem pa je na kratko spregovoril o kranjski občini in o samem Kranju, ki ni le središče občine, ampak središče širše pokrajine. V ponedeljek zvečer je udeležence kolokvija sprejel predsednik kranjske občinske skupščine Slavko Zalokar.

Uvodni referat na kolokviju je imel dr. Jože Kastelic, ravnatelj ljubljanskega Narodnega muzeja. Govoril je o današnjih nalogah zgodnje-srednjevške arheologije in na začetku predvsem poudaril, da za jasnejšo sliko o tem

obdobju ne bodo dovolj le arheološka izkopavanja in raziskovanja, ampak se bodo morali s temi problemi spoprijeti tudi drugi znanstveniki, predvsem seveda zgodovinarji, pa še etnologi, numizmatiki, filologi, antropologi in drugi. O tistem nemirnem času naše preteklosti, ki se začenja z razkrojem antičnih struktur in konča z nastankom visoko-srednjevških struktur (nekako čas od 4. ali 5. pa vse do 10. ali 11. stoletja), vemo namreč še zelo malo, vendar pa danes že mnogo več kot, denimo, pred desetimi leti. Obsežna izkopavanja zadnjih let, med katerimi so sila pomembna tista v Kranju in na Blebu, so namreč dala že veliko prej neznanega gradiva in odgovorila na mnoga prej nejasna vprašanja. Tik pred koncem je tudi arheološka karta Slovenije, ki je skušala zajeti in upoštevati tudi najdbe iz zgodnjega srednjega veka, vendar je teh najdb še premalo da bi bila slika lahko popolnejša.

Dr. Kastelic je poudaril, da samo nekropole (grobnišča) iz tega obdobja ne bodo omogočile izoblikovati popolne arheološke slike tega obdobja niti ne popolne slike takratne materialne kulture. Zato v prihodnjih raziskovalnih ne bo mogoče iti mimo izkopavanju grobišč (oz. gradcev, kot je poudaril dr. Kastelic) in mimo iskanja in

raziskovanja takratnih naselbinskih kompleksov. Podatki o grobiščih so sicer bogati, o takratni materialni kulturi pa ne morejo — razen o pogrebnih obredih, nakitu, orožju ipd. — povedati kaj bistvenega. Zato bi bilo izkopavanje in raziskovanje građišč in naselbinskih kompleksov bistven kvalitativen in tudi kvantitativen premik naprej.

Zbrani arheološki material bo možno — tako je poudaril dr. Kastelic — interpretirati res le v okvirih zgodovine zgodnjega srednjega veka. Zgodovinarji so namreč pri raziskovanju tega obdobia prišli doslej že dlje kot arheologi. Sama arheološka dejstva so sicer zelo zgovernata, zahtevajo pa konfrontacijo s historičnimi dejstvi, morajo se vključiti vanje. Prav tako je dr. Kastelic poudaril, da vseh najdb ne bo mogoče ocenjevati in vrednotiti le v slovenskem okviru, ampak širše, v širšem prostoru, ki bo zajel tudi Panonijo, Istro, Koroško in druge sosednje pokrajine.

O nekaterih drugih referatih bomo poročali v sobotni številki Glasa. **A. Triler**

Knjižnica v Zgornjem Tuhinju

V okviru prosvetnega društva Zgornji Tuhinj že precej časa deluje knjižnica, ki ima okoli 1800 knjig. Med bralci so najštevilnejši pionirji — učenci osnovne šole iz Zgornjega Tuhinja, ki so si lani izposodili 2000 knjig. — Žr

Zarja iz Železne Kaple na Jezerskem

V okviru medobčinskega sodelovanja med Kranjem in Železno Kaplo je bila minula soboto na Jezerskem gledališča predstava Dekle s Trente. Številnim Jezerjanom in

predstavnikom obeh občin so se s tem delom predstavili člani Prosvetnega društva Zarja iz Železne Kaple. Delo je režiral Kranjanec Mirko Cegnar.

FRANCE PIBERNIK
-GRAFIKA-POEZIJA 1 POEZIJA
napá
HENRIK MARCHEL



Prišel si,
da našel bi pot do azila.
Prehodil močvirski si svet,
kjer čudežni pevci žive
in čudežne rože cvetijo,
a glej,

cvetlični azil

v kraljestvu razkošnih bogov,
kjer sonce in noč si delita omizje,
ne najdeš vratarja,
zakaj ta svet je le v sebi.

Vrnil se boš na peščeno ledino
in kakor doslej
gojil svojo mimozo
za steklom.

Tako. Za cvetlični azil.

Klub kurnih delavcev v Kranju je izdal zbirko MAPA — poezija in grafika. Vsaka mapa ima šest listov. Do zdaj sta izšli dve številki. V prvih ima pesmi France Pibernik, grafiko pa Henrik Marchel. V drugih pa imata svoja dela Franci Zagoričnik (poezija) in Stefan Simončič (grafika). Mapa je grafično okusno izdelana (velikost 15,5 krat 34,5; pokončno), tiskalo pa jo je ČP Gorenjski tisk v Kranju.

Slikar Tone Tomazin

»Med člani skupine DOLIK na Jesenicah so tudi taki, ki so resnično izoblikovali svoj rokopis in četudi njihova imena morda ne bodo v leksikonih likovne umetnosti, pomenijo za našo amatersko dejavnost lepo priznanje. Njihova vztrajnost skozi dobo prek 22 let pri prav nič zavdanja vrednem materialnem in finančnem položaju je vredna vsega občudovanja in posnemanja,« je ob otvoritvi neke razstave članov likovne sekcije DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar na Jesenicah dejala priznana umetnostna zdodovinarka Maruša Avguštin.

Med tistimi, ki so resnično izoblikovali svoj rokopis in dobrski dve desetletji vztrajno skrbeli za čim kvalitetnejši razvoj in napredok vseh članov sekcije, je tudi slikar TONE TOMAZIN. Pred nedavnim so v dvorani družbenih organizacij na Javorniku odprli njegovo letošnjo tretjo razstavo. Tone Tomazin je zelo prijazno odgovoril na nekaj vprašanj o svojem delu ter razvoju likovne sekcije.

• »Kdaj ste se začeli ukvarjati s slikarstvom?«

»Začetniško, okorno oblikovanje vsega, kar me je kot šolarja privlačevalo in zanimalo, je prvi opazil moj učitelj v meščanski šoli Gospodarič. Po njegovih spodbudnih besedah in poohvalah, ko sem menda kar imenito narisal peteline in kure, sem risal navdušeno vsevprek; za sošolce in prijatelje, v šoli so me obremenjevali z dodatnimi risarskimi nalogami. Ko smo leta 1946 na Jesenicah ustanovili likovni krožek DOLIK, sem si v debatnih večerih nbral slikarskih izkušenj pri starejših slikarjih in začel resno razmišljati in iskati svoj izraz. Končno sem se opredelil za motive, ki so mi bili kot navdušenemu hribolazu in ljubitelju naših gora najblžji — za upodabljanje gorenjskega visokogorskega sveta in kmečke arhitekture.«

• »Pravijo, da ste med člani Dolika samo vi ostali najbolj zvesti skrnate mu svetu gorenjskih gor?«

»V gorah sem odkrival tisočne motive, tisočne prelepe predele, ki sem jih kot slikar morda podoživil še lepo, odkrival sem jih v barvah in jih v skrivnostih njihovega barvitega in slikovitega razpoloženja prenašal na platno. Narava mi je odprla oči za lepoto zemlje, ki sem jo zavzetim srcem vzljubil in podoživil v vseh letnih časih, gorskih viharjih, zimskih mrzavovih, v sožitu sonca in globokih senc.«

• »Kje ste razstavljal, po katerih slikarjih ste se zgledovali in kaj mislite o modernih smereh v slikarstvu?«

»Vsako leto priredim tri razstave na Jesenicah in okoli, gostoval pa sem že v Trbižu, Vidmu, Čedadu, Beljaku, Trbovljah, Celju, Bledu, Ljubljani in po drugih krajih. Nad deli naših impresionističnih slikarjev Šubicem, Pavlovcem, Kosom in Per-

kom sem se vedno navduševal. Novih modernih smeri ne odkljam, nekatere se mi zdijo zanimive, še posebno, če prinesejo s seboj kaj novega, izvirnega. Marsikatrega teh umetnikov bo najbrž zgodovina pravičneje ocenjevala kot sedanji čas.«

• »Kot dolgoletni član Dolika se prav gotovo še spominjate njegove ustanovitve, prvih težav in načlog?«

»DOLIK smo ustanovili na pobudo javorniškega slikarja Kreuzerja. Dvanajst nas je bilo ob ustanovitvi in v dva indvajsetih letih so mnogi prihajali pa spet odhajali. Trudili smo se, da bi obdržali in vzgojili nekaj dobrih, talentiranih slikarjev in deloma se nam je to posrečilo. Zadnja leta smo priredili okoli 16 razstav na leto in so delovali na vseh večjih samostojnih in kolektivnih razstavah po vsej Sloveniji. Naše razstave redno obišče zelo veliko ljudi in menim, da likovna sekcija povsem opravičuje svoj obstoj.«

Slikar Tone Tomazin je postal zvest izpovedi naših impresionistov, zvest domači slovenski resničnosti, zvest slovenski zemlji in njenemu skalnemu svetu. Iz olj in akvarelov veje prisrčna topilina in slikovita ubranost ilirično razpoloženega slikarja. Z deli pa ne izpoljuje le poslanstva, nalog in dolžnosti sekcije, kateri pripada, ampak s svojim iskrenim umetniškim udejstvovanjem do poljuje in bogati našo kulturo. D. Sedej



V Cerkljah na Gorenjskem je bila v nedeljo popoldne revija pevskih zborov iz kranjske občine. Na sliki: pevski zbor osemletke Lucijan Seljak iz Kranja — Foto: F. Perdan

V soboto koncert na Primskovem

Tudi letos bo moški pevski zbor Primskovljani pripravil koncert narodnih in umetnih pesmi. Koncert bo v soboto, 17. maja, ob 20. uri v dvorani zadružnega doma na Prim-

skovem. Zbor bo vodila Julka Mandelc.

Moški pevski zbor Primskovljani vabi vse ljubitelje petja, da se udeležijo koncerta. Vstopnina bo enotna — 300 starih dinarjev.

RAZPIS

FESTIVALA NARODNO-ZABAVNE GLASBE, KI BO 26. in 27. SEPTEMBRA 1969 V PTUJU

Radio Ptuj bo letos v okviru praznovanj 1900-letnice mesta Ptuj priredil festival narodno-zabavne glasbe oz. srečanje že znanih in neznanih narodno-zabavnih ansamblov Slovenije in Hrvaške.

Festival bo 26. in 27. septembra 1969 v Ptiju. Zanj velajo naslednji pogoji:

1. Vsak ansambel bo lahko nastopil z dvema skladbama, od katerih mora biti vsaj ena vokalna.
2. Skladbe, ki jih bodo izvajali posamezni ansamblji, morajo biti izvirne, še neposnete in prvič javno izvajane. Besedila so zaželena v narečjih (prleško, prekmursko, kajkavsko itd.).
3. Skladbe bo ocenjevala strokovna komisija, ki jo sestavlja: Vilko Avsenik in Boris Kovačič iz Ljubljane ter Mirko Gavrilovič in Pero Gotovac od Jugotona v Zagrebu, en član komisije pa bo iz občinstva.
4. Nagrade, ki jih bo podelil organizator, delovne in družbene organizacije, so:
 - a) 2000 dan ansamblu za najboljšo izvedbo;
 - b) 2000 dan avtorju za najboljšo melodijo;
 - c) 2000 dan pevcu (pevki ali pevcem) za najboljšo izvedbo.
 Posebna strokovna komisija bo ocenjevala tudi besedila. Podeljene bodo tri nagrade in sicer:

1. nagrada za najboljše splošno besedilo 1000 din;
 2. nagrada za najboljše besedilo o Ptiju 750 din;
 3. nagrada za najboljše besedilo v narečju 500 din.
- Poleg teh nagrad bodo še številne praktične nagrade, ki jih bodo prispevale delovne organizacije širok po Jugoslaviji.

5. Ansamblji morajo poslati svoje prijave za sodelovanje na festivalu do 15. junija 1969.

Notni material z besedili pesmi, s katerimi želijo nastopiti na festivalu, morajo poslati do 1. avgusta 1969.

Skladbe, ki bodo izbrane za festival, bo Jugoton odkupil in posnel na plošče.

Radio Ptuj bo organiziral ta festival narodno-zabavne glasbe v sodelovanju z radijskimi postajami Murska Sobota, Čakovec, Varaždin, s tovarno gramofonskih plošč Jugoton Zagreb in z odborom za praznovanje 1900-letnice mesta Ptuj.

**Občinska konferenca SZDL
Radio Ptuj**

100-letnica tabora v Vižmarjih

V petek popoldne bodo v dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani pripravili slovensko srečanje v počastitev 100-letnice tabora v Vižmarjih. Proslavo te pomembne obletnice pripravljajo občinske konference socialistične zveze 16 »kranjskih« občin — Domžale, Grosuplje, Jesenice, Kamnik, Kranj, Litija, Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana-Center, Ljubljana-Moste-Polje, Ljubljana-Šiška, Ljubljana-Vič-Rudnik, Logatec, Radovljica, Škofja Loka, Tržič in Vrhnik. O pomenu vižmarskega tabora bo spregovoril zgodovinar dr. Vasilij Mellik, stoletnico pa bodo popestrili z venčkom narodnih, medtem ko bo Stane Sever recitar Prešernove, Stritarjeve, Jenkove in Levstikove pesmi. Vižmarsi tabor bodo še enkrat obudili septembra letos z raja-njem in množičnim shodom.

Na hodniku je srečal Newalla, ki je hotel mimo z zaskrbljenimi potezami na že itak melanholičnem obrazu. »Povejte mi no, Newall, ga je ogovoril, kaj je pravzaprav s Flaggom? Sedi tam v svoji sobi, prede ko mačka in ne pove ničesar. Saj je končno bilo rečeno, da bo sodeloval z menoj. Vem pa o vsej zadevi toliko — kot če bi živel na luni. V Newallu se je takoj vzbudilo zanimanje. »O, to je pa zelo daleč, Mr. Sale! 383,146 km je do tja. In če bi bili tam, bi niti dihati ne mogli! Domnevam, da sta plima in oseka...«

»Vrag vas pocitaj z vašo plimo in oseka,« ga je preknil Sale, ki je bil vročekrvnega značaja. »Vaša modrost me prav nič ne zanima.« Nadaljeval je svojo pot, Newall pa je stopil v sobo svojega šefa.

Flagg je nejevoljno dvignil glavo. »Ah, vi ste, Newall. Kar naprej! Mislil sem, da je spet Sale.«

»Na tega sem naletel zunaj pred vratim. Držal se je kislo, kot da mu je nekdo stopil na kurje oko.«

»Pustite zdaj Saleja pri mriju!« je dejal Flagg in zamahnil z roko. »Povejte mi raje, zakaj ste prišli k meni šele zdaj, ko sem vendar že od starih zjutraj pokonci?«

dobival vsa navodila le po telefonu. Velikega mojstra Sovni videl nikoli, tako trdi — in to mu verjamem.« Pogledal je na uro. »Zdaj greva pa na obisk v Chesneju Lisgarlu. Čutim nekako, da je dečko dozorel.«

»Nič me ne bi presenetilo,« je pritrdiril Newall.

Pred vrati ju je že čakal voz. Prvi je zbasal vanj svojo obilnost Flagg, se zavalil na zadnji sedež in segel po cigari. »Ah, to je mehko in udobno. Ti stoli v pisarni so kratko in malo preokorni za postavo, kakršna je moja. Poglejte no, Newall, in preberite, kaj je tule napisano!« Ogledoval si je nalepko, ki jo je bil snel z cigare in sam prebral. »Pluto? To je najbrž francoska beseda za cigaro.«

Newall je zakašjal. »Pluto je bil bog podzemlja.«

»Aha, kot tisti Kominsky,« se je takoj pozanimal Flagg. »To ti je bil tiček.«

»Pluto je bil Prozerpinin mož,« je vztrajno pojasnjeval Newall. »Najprej jo je ugrabil, potem pa ji je življene pri njem mnogo bolj ugašalo kot pri svoji materi doma...«

Flaggu se je zdelo, da je prav tako. Vzdihnil je: »Da, da, te ženske, te ženske! — Toda povejte mi raje, kaj se je zgodilo včeraj zvečer!«

Toda Flagg se je zaničljivo namrdnil. »Človek bi mislil, da si bo mož, ki ima toliko denarja kot Lisgard, omislil bolj moderno pisarno. Niti pomagača nima. Ko sem bil poslednjič tu, je lazil tod okoli nekak star faktotum.«

»Carter,« je pojasnil. »Odešel je pravkar po opravkih.«

»Pisarniški sluga?« je hotel vedeti Flagg.

Jane se je veselo zasmehala. »Ne, pisar je, vendar pa včasih opravlja posebne naloge, ki mu jih da Mr. Lisgard. Inspektor Flagg je začel resno in stvarno. »Tudi meni se zdi tako. Sicer sem pa prišel na pogovor z Lisgardom. Le nikar se ne trudite, šla bova kar noter, kajti Newall in jaz sva njegova stara priatelja.«

Odhitel je po ozkem hodniku in odprli vrata. »No, Lisgard, pa sva spet tu, kakor sem vam že zadnjič napovedal.«

Pravnik je s cigaro v ustih in namrščenega čela ves v skrbeh slonel nad aktom za pisalno mizo. Pri čudnem Flaggovem pozdravu je najprej ostrmel kot kip, končno pa le prišel do sape. »Za kaj pa gre, Mr. Flagg? Danes imam res ogromno dela.« Poskušal je že z nejevoljnim glasom odpraviti neprijetno obiskovalca, vendar se mu to ni povsem posrečilo.



— Veš, tista lahka ženska, s katero si me seznanil sinoči, sploh ni bila lahka.

Je luna strupena?

Japonski časopis Asahi Shim bun piše, da je znani sovjetski astronom Kozhev opozoril ameriške vesolje, da je del luninega površja pokrit s strupenim plinom. Plin uha ja iz velikega kraterja blizu Oceana viharjev.

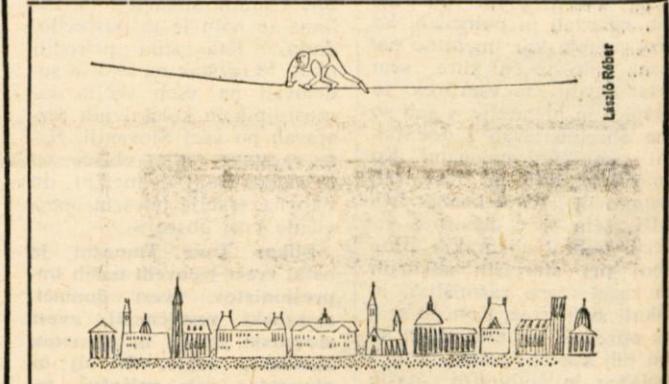
Sovjeti znanstveniki so plin odkrili 1. aprila. Z analizo spektrografov sklepajo, da prihaja iz kraterja strupeni plin cianogen.

Počasi, toda zagotovo

Petinpetdesetletni bivši narodnik ameriške vojske Patrick Stout je pred nekaj dnevi umrl za levkemijo. — Stout se je leta 1945 z nekaj prijatelji spustil v krater, ki ga je napravila eksplozija atomske bombe v manjšem kraju v ameriški državi New Mexico. Hoteli so dokazati, kako neosnovana je vznemirjenost v svetu po bombardiranju Hirošime in Nagasaki.

Patrick in prijatelji so trdili, da je krater nenevan in da ni nobene radiacije.

Na pol poti do dna kraterja pa so detektorji začeli delovati kot ponoreli, tako da se je skupina moralata kaj vrnil. To kratko izpostavljanje radioaktivnemu žarčenju pa za Patrica ni ostalo brez posledic.

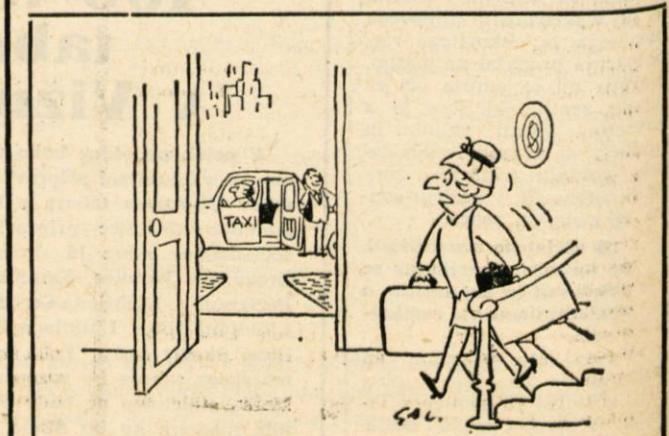


Potapljaški rekord

Ameriški potapljači so pred kratkim dosegli nov rekord v potapljanju. Dva potapljača v oblekah iz neoprena in s posebnimi dihalnimi napravami sta se spustila v globino 312 metrov in tam vzdržala 13 minut. Pritisak, ki sta

ga morala prenesti, je bil 31-krat večji kot na površini.

Ta podvig sodi med priznane, ki naj bi pokazal, kako dolgo lahko človek vzdrži pod morsko površino. Poskus bodo napravili v jeseni pred kalifornijsko obalo.



— Zapuščam te Karlo. Ni me treba prositi, da bi ostala pri tebi!

56 MEGLENI KROG

»Tistikrat sem ravno legel v posteljo,« je odvrnil Newall.

Flagg je nejevoljno go drnjal. »Neverjetno! Toda o tem bova govorila kasneje. Z Grahamom sem bil v Cheltonu, kjer sva se nekoliko pomenuvala z našim nanovo uvoženim obešenjakom.«

»In kaj sta dosegla?«

»Res se piše Charpentier, to je priznal v francoščini in Graham je vse napisal. Fantiček bo prijadral do Brood moreja, zanesite se na to!«

»Ali je povedal še kaj drugače?«

»Ne veliko,« je priznal Flagg.

»Pa o tem, kako so ga nadjeli za Tolpo Sov? Tudi nič?« »O pač! Na nabor je šel v Franciji, v Rouenu, kjer je takrat živel. Kot je dejal, se je pogajal z njim neki Anglež, krepak možakar z brki. Bilo je sicer že zvečer, torej tema, ko sta se sešla, vendar je toliko le še videl.«

»Ali bi ga spet lahko spoznal?«

»Tudi to sem ga vprašal in dejal je, da bi ga. Glavo stavim, da je bil Lisgard. Toda Lisgard je preklicano okreten in kot pravnik pozna seveda vse zvijače. Tega ne ujamem tako lahko.«

»In napad na Raeja?«

Flagg je utrujeno vzdihnil. »Že davno znana tehnika! On sam je stanoval v tretjerazrednem hotelu v Sohu in je

Newall je zmignil z rameni. »Rae je res šel v Megleni krog.«

»Saj sem vedel,« se je jezik Flagg. »In potem?«

»Row ga je od tam vzel s seboj — da bi poiskala Marigolda.«

»Da bi poiskala — Marigolda?«

»Tako mu je natvezel Rowe,« je nadaljeval Newall. Rae se je odresel Greggja in Benderja, vendar sem prišel še pravočasno. Rowe je gladek kot jegulja in po mitem mnenju je veliko bolj nevaren kot Lisgard.«

Flagg se je posmejal. »Nikoli niste povedali kaj bolj resničnega!« Nato je molčal, dokler se niso pripeljali v Keen Court. Z Newallom za petami je s težkimi koraki zlezel po stopnicah do vrat Lisgardoje pisarne, jih odpril, ne da bi potrkal, in vstopil. Za pisalno mizo je sedela Jane Selby in dvignila glavo, ko ju je zaslila. »Seržant Newall!« je vzkliknila prenečeno. »Da, ves, kar me je!« je smeje potrdil Newall. »To pa je višji inspektor Flagg iz Scotland Yarda.«

»Ali bi radi govorili z Mr. Lisgardo?«

»Tako je,« je dejal Flagg in se oziiral okrog sebe. »Nič kaj prijeten delovni prostor za vas to-le, gospodiča.«

»Oh, tako slab pa spet ni,« je ugovarjala Jane.

Flagg se je spustil v naslovač, ne da bi ga pravnik k temu povabil.

»Rad bi govoril z vami, Lisgard. Pravzaprav sem vas nameraval povabiti v Scotland Yard, potem sem se pa le odločil, da vas običsem tu. Kraj se mi zdi kar pripraven. Njegov pomenljivi pogled se je srečal z zaskrbljenim pravnikovim. »Pravnik ste, Lisgard, poznate torej zakone in znamte braniti svoja prava. Nikar torej ne mislite, da vas nameravam pretentati, če vam povem v obraz: Eden od Tolpe Sov ste, Lisgard. To tolpo preganjam že dolgo, dolgo, zdaj pa vam bom končno pristrigel peruti.«

Chesney Lisgard se ni ganil. Njegov okrogli, rožnato navdahnjeni obraz je prebledel in v njegovih upadlih očeh se je pojavit strah.

»Kaj pa ste hoteli s tem reči, Flagg?«

Mogočni inspektor se je nagnil naprej. »S tem sem hotel reči, da ste nabiralec novih članov Sov, mu je odgovoril z mehkim glasom. »Bi radi slišali še več? O sobi, ki ste jo najeli v Le Havru — ali pa o hotelski sobi v Amiensu? Storili ste napako, Lisgard, ko ste najeli Charpentiera. Ta dečko ni mogel...«

S Chesneyevega obraza je naekrat izginila vsa kri. Zavil je oči, zastokal in se zgrudil za pisalno mizo na tla.

Tradicija tržiškega čevljarsvta (17)

Kozinov boj z nemškimi industrialci

V Vanderhovci, hiši na sedanjem Koroški cesti št. 17, je tedaj, ko je Peter Kozina prišel v Tržič, stanoval čevljarski mojster Ivan Papov, ki je bil predsednik prvega delavskega konzumnega društva, ki ga je ustanovilo Katoliško izobraževalno društvo Sv. Jožefa. Ker je bil konzum tedaj v likvidaciji in je imel I. Papov zaradi tega finančne težave in odgovornost, ni zato smel voditi čevljarske obrti na svoje imenje. Tako se je Peter Kozina dogovoril z I. Papovom, da si uredi svojo proizvodnjo čevljev v njegovih delavnici. Ker I. Papov ni smel, je prevzel ime firme izučeni čevljarski Anton Zupan. V letu 1907 je tako nastala firma »Anton Zupan — Čevljarsvto«. Zaposlenih je bilo okrog 10 delavcev. Imeli so en sekalni stroj in 5 ali 6 šivalnih strojev. V delavnici so delali ročno, izdelane zgornje dele in ves potreben drug material pa so oddajali čevljarem za delo na domu, da je bila tako proizvodnja čim večja.

Pokazalo se je, da je skupno delo uspešnejše, zato je Kozina želel, da bi prešel iz obrtnice delavnice na industrijsko proizvodnjo čevljev z modernimi stroji. Vse to je namreč Kozina videl na svojih popotovanjih po svetu. Izdelane čevlje so z vozom vozili na železniško postajo v Kranj.

Ko pa je bila leta 1908 odprtta lokalna železniška proga Kranj—Tržič, je Kozina uvidel, da je napočil pravi čas za doseglo svojih načrtov, da bi zgradil moderno tovar-

no čevljarsko. Od barona Borna je kupil parcele nasproti tržiškega kolodvora ob Tržiški Bistrici. Prometna lega parcele je bila zelo ugodna lokacija za tovarno; to je Kozina spoznal, ko si je ogledoval čevljarske obrte v Nemčiji in Švici, med njimi tovarno Bally.

PETER KOZINA ZAČNE GRADITI TOVARNO

Ko si je Kozina zagotovil v Ljubljani ustrezeni kredit, je leta 1910 začel na zemljišču, ki ga je kupil od barona Borna, graditi tovarno

čevljarsko. Zaradi nabave modernih čevljarskih strojev se je Kozina povezel z Avstrijsko družbo združenih čevljarskih strojev (Österreichische Vereinigte Schuhmaschinen Gesellschaft — ÖVSG), kjer je bilo zastopstvo svetovno znanega ameriškega koncerna za izdelavo čevljarskih strojev in opreme za čevljarsko industrijo. ÖVSG je posojala čevljarske stroje le proti plačilu najemnine. Stroji ÖVSG so bili tedaj na višku strojne tehnike.

Vest, da Peter Kozina gradi tovarno čevljarsko, je zelo vznemirila oba nemška tovarnarja Mallyja in Goekena češ, kako si upa Slovenec kaj takega in jima ustvarja konkurenco! Oba sta smatrala Tržič za nedotakljivo nemško posest. Alarmirala sta vse te danje nemško časopisje, ki je ogorčeno napadlo barona Borna, da je kot Nemec prodal zemljišče Slovencu, in to zemljišče neposredno ob železniški postaji.

Bilo pa je že prepozno. Kupčija je bila sklenjena, kupnina plačana, prepis pa urejen v zemljiški knjigi. Vendar sta Mally in Goeken na vsak način skušala preprečiti gradnjo Kozinove tovarne. Posrečilo se jima je, da je bila gradnja iz zdaj

neznanih vzrokov za nekaj časa ustavljen, vendar prepovedi gradnje le nista mogla doseči. Peter Kozina je medtem sklenil zakupno pogodbo z ÖVSG in pričela se je montaža najmodernejših strojev. Srednji trakt tovarne je bil enonadstropen, da so ga lahko pozneje zvišali. Tako je začela leta 1911 tovarna obratovati v novih prostorih. Delavci so prišli v novo tovarno iz Tržiča in okolice. Kozina je pridobil za svoj obrat tudi nekaj izučenih čevljarjev.

INTRIGE NEMŠKIH INDUSTRIALCEV

Ker Goeken in Mally nista mogla preboleli vdora slovenske čevljarske industrije v Tržič, sta kovala načrte, kako bi mlado podjetje že v kali zatrila. Zvedela sta, da je dobil Kozina zvezze z Zadružno in Gospodarsko zvezo v Ljubljani ter da je tam dobil posojilo. Po zakonu pa je bilo zadružnim ustanovam prepovedano posojati denar industrijskim podjetjem ter se spuščati v špekulativne posle. Kot špekulacijo so namreč smatrali vsako industrijsko dejavnost. Skovali so protest, ga poslali na poljedelsko ministvrstvo na Dunaj in zahtev-

vali preiskavo. S tem so Petru Kozini hoteli spodbuditi finančne vire in mu preprečiti obratovanje.

Ministrstvo na Dunaju je na pritožbo nemških industrialcev uvelo preiskavo in prepovedalo Zadružni zvezi vsako financiranje Kozinove tovarne. Zadružna zveza v Ljubljani je morala na ta pritisk zahtevati od Petra Kozine, da ji takoj vrne celotno posojilo. Kozina se je tedaj, ko mu je grozila nevarnost, da bodo propadli vsi njegovi načrti, obrnil na dr. Evgena Lampeta, ki je kot poslanec slovenske ljudske stranke v deželnem zboru odločil o gospodarskih zadevah.

Andrej Tišler



Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

1

Prvo poglavje

1

Sivo težko nebo se pogresa v idrijsko kotlino, kakor da se bo zdaj nabodlo na zvonik cerkve svete Barbare in svetega Ahaca, nato pa pritisnilo na strehe pettisočglavega rudarskega mesteca, pred mesecem še tako viharno veselega, zdaj pa od dne do dne bolj turobno potlačenega.

Zaman so meščani vrgli med staro šaro dvo-glavega cesarskega orla, zaman razbili spomenik cesarja Franca Jožefa, zaman izbrisali spomin na Habsburžane v ogromnem podzemljiju cinobraste zemlje in preimenovali rove cesarice Marije Terezije, cesarja Jožefa, cesarja Franca in cesarja Ferdinanda z novimi slovenskimi imeni, odražajočimi mogočno razpoloženje idrijskih meščanov v prevratnih dneh in ob koncu dolge in nečloveške strahotne vojne.

Zaman je bilo vse to. Dne 22. novembra 1918 so se po ovinkasti cesti od Lucije sem pripeljali z zelenimi avtomobili italijanski oficirji, za nimi pa se je vlekla utrujena pehota, zasedla mesto in ga napolnila s kriččo, naglo in drug drugačno prehitevajoča laško govorico, v kateri se je skrival pritajeni strah, kakor da bi italijanski vojaki čutili, da niso na italijanski zemlji, in se zavedali, da neko, še malo ne italijansko deželo zasedajo za svojega kralja Viktorja Emanuela, roparskega, kakor so roparski vsi vladarji na svetu.

Ne, ta zemlja ni italijanska, nikoli ni bila, in nikoli ne bo!

To najbolj občutijo vojaki sami, čeprav jim oficirji že od zasedbe sem, dopovedujejo, da je dežela, v katero so v imenu njegovega veličanstva kralja prišli, najbolj sveta in najbolj italijanska zemlja.

»Sacra terra italicissima?«

Tega vojaki ne bodo nikoli verjeli, saj v tej deželi ni človeka, s katerim bi se lahko pogovorili v italijansčini, pa tudi ljudje jih gledajo sovražno in so imeli z njimi v tem času že vrsto težav, najprej z razorezljivo nekakšne narodne straže — v avstrijske uniforme oblečenih in oboroženih ljudi, ki so se od osovraženih avstrijskih vojakov razlikovali samo z nekakšnimi belo-modro-rdečimi znaki na kapah in prav takimi tribarvnimi trakovi na levem rokavu in ki so jih lahko razorezili šele s pomočjo krajenvih oblasti in z zagotovilom, da se jim ne bo nič zgodilo, čeprav so potem razorezene na polveljnikov ukaz enostavno zastražili in jih odgnali kot vojne ujetnike v ujetniško taborišče v Furlanijo.

Dolge procesije takih »ujetnikov« so romale s hribovskih vasi skozi mesto, prelisičenih na podoben način. V nekaterih vasesh so pobrali skoro vse moške. Okupacijsko poveljstvo je razglasilo to početje kot nujen varnostni ukrep, ker so baje po nekaterih vasesh streljali na italijanske vojake in ker je baje italijanska vojska pri Logatcu naletela na odpor ter se morala umakniti na mejo med jadranskim in črnomorskim razvodjem.

Italijansko poveljstvo sicer zagotavlja, da je to samo začasen ukrep v neposrednem obmejnem zaledju. Toda to neposredno zaledje najbrž sega vse do Benečije ali celo Furlanije, saj je Slavku pisala mama, da so italijanski vojaki odpeljali v ujetniško taborišče v Krmin tudi strica Jakoba in Antona ter Slavkovke novega strica — Rozikinega moža Andreja, bivšega polveljnika narodne straže na Breginjskem.

— Vsi smo potrji, a najbolj Rozika. Italijani sicer obljudljajo, da bodo do božiča vse izpuštili. Toda, kdo naj verjame Italijanom?

Da, tako piše mama v pismu, ki ga je prejel Slavko za svoj enajsti rojstni dan pred dvanajstimi dnevi. Najbrž povsod tako mislijo, da italijanskim vojaškim oblastem ni verjeti. Tudi tu v Idriji nimajo o Italijanih drugačnega mnenja, vseeno pa upajo, da se bodo morali Italijani umakniti in upoštevati pravico o samoodločbi.

— Z rožiči, pomarančami in figami nas ne bodo kupili!«

Tako govore Slavkovci, sosedci, ki so sklenili, da ne bodo jemali teh dobrot, ki jim jih ponujajo italijanski vojaki.

»Nobenega italijanskega sadja ne kumisa!«

»Raje umreti prestradan, kakor biti sit darov iz tujčevih rok!«

In tega se ne drže samo otroci. Tudi starejši noččjo italijanske preskrbe, ki sicer ni bogavko velika in zadostna, a še manj dobra in zdrava, vendar bi prestradan in izbradan človek vseeno segel po starih smrdljivih ribah, ko bi ne bile italijanski dar lačnemu prebivalstvu. Zato so ljudje raje lačni, stare razpadajoče ribe pa nepokupljene še bolj razpadajoči in zaudarjoče širijo svoj strupeni smrad po Idriji.

»Ze vse mesto zaudarja po gnilih ribah in laški kugli!«

Te besede imajo ljudje skoro ob vsakem pogovoru na jeziku.

»Upajmo, da bo skoro zavel severovzhodnik in odnesel savojski smrad!«

Upanje na veter, ki bo razgnal laško meglo, premaguje v ljudeh lakoto in zadušljivi turobni čas, ki je legal nad deželo.

»Upanje ohranja in jekleni človeka. Kdor ne izgubi upanja in vere v svobodo domovine, bo svobodo domovine tudi dosegel.«

Tako je davi rekel Slavkov profesor slovenščine.

»Tiste, ki bodo odločali o miru in prenovi sveta, je čas postaviti na razcestje pravice in krivice prav v odnosu do narodov, kakršen je naš. Krvivec, ki nam je bila te-dni storjena, bodo moral antantni politiki napraviti konec, če noččjo, da bo nanje padla težka sodba zgodovine. Tudi sleherni med nami stoji zdaj na razcestju, da postane in ostane hlapec tujcu ali pa da ostane klen in neuklonljiv pri izvolitvi naših stoletnih snov o zedinjeni Sloveniji, tak, kakor so bili Prešeren, Levstik in drugi naši veliki možje vse do današnjih dñi, pesniki, ki niso nosili domovine samo na ustnicah, marveč so jo čutili tudi v srcu, zakaj domovino je treba čutiti s srcem, da jo lahko v resnici vzljubiš.«

Tako je govoril profesor in jim naročil, naj razmišljajo o tem, ne samo kot o šolski nalogi, ki jo bodo pisali, marveč naj se potrudijo, da bodo napisali v resnici vse, kar čutijo do slovenske domovine v teh težkih usodnih dñeh.

Mali oglasi

Mali oglasi so zrcalo vsakdanjega življenja, nekakšna borza za prodane in kupljene stvari. Moč veljakov, revščina trpinov, obup brezdomcev, značaj poštenjakov, ki se hočejo čimprej iznebiti najdenih stvari — pa tudi utrip zaljubljenih src odseva iz malih oglasov, ki vsak dan polnijo časopisne stolpce. Mislim, da se ne motim, če trdim, da mnogo ljudi naroča in bere časopise zgolj zaradi malih oglasov.

Mali oglasi služijo trgovini. Trgovina pa je stara ko človeštvo. Že Adam in Eva sta trgovala. Ker pa takrat še ni bilo črnejne borze, se nista posluževala valut in sta blago zamenjavala med seboj. Znano je, da je bila Eva praktična žena, kot so vse ženske še dandanašnji, in da je bila bolj nabrita kot Adam. Če bi se ne razumela na trgovino, bi ne kupila Adama za eno samo jaboko...

Tudi dandanes vse kupčuje kar diha in živi skoraj je ni stvari, ki bi je človek ne mogel spraviti v denar. Papagajki, breje krave, mački in psi — vse gre v denar.

Obrotnik išče vajenca. Kupi časopis in bera male oglase, da bi si izbral primerenega fanteta, ki se ponuja v ukobriti.

Sosedji Pipi je ušla papiga Kokica. Brž vzame v roke časopis in bera male oglase, če se je že oglasil srečnik, hateremu se je zatekla papiga.

Srečate prijatelja in z bridkim obrazom vam bo potrožil, da vso noč ni mogel spa-

ti, ker so ga grizle bolhe. Človek usmiljenega srca ste. Spomnili ga boste na male oglase, kjer se pogosto oglašajo s ponudbami razni izumitelji, ki prodajajo uničevalno sredstvo proti bolham.

Meso je draga ko ūfran. Nesrečni ste, ker nimate dovolj novih dinarjev za bitek? Pojdite v oglasni oddelek in napišite ter oddajte mali oglas:

KAPITALNEGA KOZLA KUPIM. PLACAM S PROTIVREDNOSTJO.

Prejeli boste nič koliko ponudb od gospodarstvenikov, ki vsak dan streljajo kozle.

Vaša postrežnica se je poročila in postala milostiva, vaša žena pa je ostala brez pomoči v kuhinji. Napišite mali oglas:

POSTREŽNICO ISČEM — PLACAM MESECNO PETSTO NOVIH DINARJEV; ZA VSAKANJU NAKUP ZELENJAVE NA ŽIVILSKEM TRGU BO IMELA NA RAZPOLAGO AVTOMOBIL NAMKE MERCEDES. HRANA DOBRA. SOBICA S POSEBNIM VHODOM. TRIKRAT TE-DENSKO PROSTO POPOLNDE.

Imeli boste uspeh! Naveličani ste življenja? Če bi imeli samokres, bi si že zdavnaj prestrelili nit življenja. Napišite mali oglas:

PRIKUPNO DEKLE, VDOVO ALI LOCENKO TAKOJ POROCIM.

Napravili boste samomor, ne da bi se pregrili zoper cerkvene zapovedi.

Brezdomec ste? Iščete prazno sobo, ki...

Aha, smo že skupaj! Tudi jaz sem dolgo iskal sobo. Toda vselej, kadarkoli sem prisopihal v oglasni oddelek, sem bil prepozen.

»Med malimi oglasi sem bral, da nekdo oddaja sobo. Prosim, dajte mi naslov oglasovalca!«

»Žal, prišli ste prepozno. Soba je že oddana.«

Potlej sem napravil bojni načrt. Sklenil sem, da bom naslednje jutro odšel navsegda pred oglasni oddelek in če bo treba čakal tudi dve uri, da se bodo odprla vrata in da bom prvi zvedel za naslov gospodinje, ki oddaja sobo.

Rečeno — storjeno! Drugo jutro sem vstal že ob štirih in se postavljal pred oglasni oddelek. Prijel sem za ključko vrat in čakal. Vrata so se odprla točno ob osmih. Mnogačajočih se je vsula skoznje. Ljudje so stopali drug drugemu po nogah in kurjih očesih, se suvali s konolci, sopihali in vsi prepoten vzdihovali.

»Halo, bil sem prvi pred vratil! Čakal sem tri ure. Danes morate meni prvemu dati naslov...«

»Številko oglasa, prosim, je zapela tovarišica v oglasnem oddelku.

»15.630 — 23!« sem zaklical z zmagoščavnim glasom.

Na listek je napisala naslov oglasovalca in mi ga podala brez besed. Glasno sem prebral z listka:

»Terezija Praček, Beethovenova ulica 46.«

Nato sem se počasi obrnil proti izhodu. A glejte, oglasni oddelek je bil že povsem prazen. Niti žive duše ni bilo več v njem. Moje besede so imele čarobno moč. Ljudje so se zganili ko sfanatizirani bojevni jurišnega oddelka. Vsem se je mudilo, da bi čimprej prispleli v Beethovenovo ulico 46. Počasi, zložno sem koračil za množico prehravočih se brezdomcev. Dva moža je povozil avtomobil. Neka ženska je stopila v odprt okensko odprtino na pločniku in padla v klet. Tisti, ki se mu je najbolj mudilo, je na vogalu ulice pornil glavo v izloženo okno neke trgovine. Z okrvavljenim glavo so ga odpeljali v bolnišnico. Pet ljudi je ustavil prometni miličnik, ker so hoteli prečkati cesto, ko je na semaforju gorela rdeča luč. Videl sem, kako so prehitljavoči se držali drug drugega za sukne, da bi prvin v drveči procesiji zavrnli korake.

Zaklical sem za njimi: »Le brž! Kdor bo prvi, bo dobil sobo!«

Sam pa sem počasi odšel v sosednjo župančeve ulico, kjer je v hiši št. 16 gospa Terezija Bračko oddajala sobo.

Bil sem prvi, ki se je oglašil na njen oglas in dobil sem sobo.

L. Zupanc

Roparski zaklad

JULIUS
MADER

1

Dokumentarno poročilo o Hitlerjevem skritem zakladu zlata in orožja

Izvirni naslov

Der Banditenschatz

Ein Dokumentarbericht über geheimen Gold- und

Waffenschatz von Julius Mader

Deutscher Militärverlag

Prevedel Milan Apih

I

Kazalec na brzinometru je plesal okoli številke 90. Motor težkega črnega mercedesa je tiho brnel. Šofer je vedel, da mora dospeti v alzaški Strassbourg najpozneje ob 10. uri. S to mislio se je boril proti utrujenosti, ki ga je hotela vedno znova premagati. Davi je malo spal. Bila je že polnoč, ko je prispel z Dunaja v München. Tam je moral popraviti vplinjalč. Pozneje so ga angleški bombniki pregnali v zaklonišče, nato pa je moral razčistiti še cesto.

Na zadnjem sedežu avtomobila se je pretegoval von Jagwitz. Temu se ni bilo treba pritoževati nad šoferjem, kateremu je popolnoma zaupal. Sicer pa je šofer vedel koga vozi: državnega podsekretarja Eberharda von Jagwitzja, vodjo glavnega oddelka v državnem ministrstvu za gospodarstvo, enako težkega kakor tehnega gospoda, ki je dnevno premetaval milijone, tako kakor navadni zemljani bankovce po 10 ali 20 mark. V tem trenutku pa ni mislil na to. Zdolgočaseno se je zleknil po oblazinjenem sedežu in prelepel naslove Völkischer Beobachterja, ki si ga je še tik pred odhodom nabavil.

Tam je lahko prebral z debelimi črkami natisnjeno vest: »Ljudsko sodišče je prisodilo zločincem z dne 20. julija zaslужeno kazeno.« Potem je sledila sodba nad osmimi oficirji wehrmacha, ki so hoteli 20. julija 1944 odstraniti Hitlerja s pomočjo tempirane bombe. Lakonično je pisal komentator: »Sodba je bila izvršena dve ure po razglasitvi; vsi obojsinci so bili obešeni. Njihovo premoženje pripada državi.«

Von Jagwitz je zadovoljno pokimal. Pač ni imel nobenega razumevanja za nemške oficirje, ki so svojemu firerju skočili v hrbot. Bolj ga je zanimalo vojno poročilo: »Hudi boji v Normandiji — sovjetski napad pri Baranovu odbit.« Poročilo je sicer zvenelo optimistično, vendar ni moglo prek dejstev. Zavezniške armade so se nezadržno približevale nemški meji. Na vzhodu, na zahodu, na jugu ni bilo v tem pogledu nič novega. Naslednji naslov se je glasil: »Nemšemu tajnemu orožju pripada bodočnost — 14000 ljudi zapusti vsako uro London.« Takoj zraven pa je pisalo z majhnimi črkami, da so anglo-ameriška letala napadla Köln z bombnimi preprogrami.

Pod obvestili je bilo uradno objavljeno:

»V 66. dodelitveni periodi, za katero se te dni delijo karte, ostanejo obroki v glavnem nespremenjeni. Tudi tokrat dobijo upravičenci na velike odrezke A in B čravne krušne karte, na B samo ržene izdelke. Sprememba pri razdeljevanju maščob je samo ta, da dobijo 4 do 14-letni upravičenci 125 g margarine več, zato pa 125 g masla manj. V nespremenjeni prehrambeni obroku za 600 g spada 100 g izdelkov iz krompirjevega škroba. Število odrezkov za testenine je nekoliko znižano. Dosedanje izdajanje kakaa v prahu otrokom na državno karto za maščobe odpade. Ker nova sedemdnevna državna karta za dopustnike nima več odrezka za 1 jajce, bodo v bodoče preskrbovalni uradi poleg dopustniških kart izdajali tudi karte za jajčne izdelke, če bodo med tem časom živila na jajčne karte dodeljena.«

Na službenih potovanjih bo treba torej v bodoče misliti tudi na jajčne odrezke, je pomisliš von Jagwitz. Nejevoljno je bral dalje. Tudi njega so se dotaknile vsakodnevne skrbi. Preden je spet zložil časnik, je prelepel še črno obrobljena s kljukastim krizem označena ozanila. Tu je bil neki dr. Otto Kaufmann pri nekem napadu na Kiel ubit; tam v Stuttgartu pa sestri Rotraut in Gerda Spemann. V osmrtnici za Ernstom Timmermannom, rečnim pilotom na Elbi, ki so ga zadeli nizko leteči angleški lovci, je na koncu pisalo: »Zvestoba firerju je bila njegova življenska vsebina. Neki oglas je javljal »junaško smrt« mornariškega poročnika Heinza Bonatza, ki se ni vrnil iz bitke na Atlantiku, drugi pa smrt kapetana letalstva Ericha Stendersa, ki se ni vrnil iz neke akcije svojih nočnih lovcev. Zgolj zaradi nevsakdanje navedbe čina je von Jagwitz zaznal, da je izgubil življenje na vzhodni fronti vodja oddelka propagandne službe, rezervni poročnik Johannes Feldmann. Prav gotovo so ga partizani, ki pomisliš in končno spravil časnik v svojo zajetno aktovko.

DELO BO V KRATKEM IZSLO PRI ŽALOZBI BOREC

DELOVNA SKUPNOST STANOVANJSKEGA PODJETJA TRŽIČ

razpisuje

PROSTO VODILNO DELOVNO MESTO

direktorja

Kandidat za razpisano delovno mesto mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

Imeti mora:

- visoko strokovno izobrazbo gradbene ali ekonomski stroke ter najmanj dve leti prakse na vodilnih delovnih mestih;
- višjo strokovno izobrazbo gradbene ali ekonomski stroke z najmanj petletno prakso na vodilnih delovnih mestih.

Poleg pismene ponudbe mora kandidat predložiti tudi dokazila o strokovni izobrazbi, opis vseh doseženih zaposlitve ter kratek življenjepis.

Ponudbe pošljite na naslov:

Stanovanjsko podjetje Tržič, Cankarjeva 1, z oznako Prijava na razpis.

Razpis bo zaključen petnajsti dan po objavi.

Joža Cop**O bohinjskem siru**

»Po radiu sem slišal novice, da je v Kranju razstava o planšarstvu, pa vam v prilogi pošiljam sestavek o bohinjskem siru. Mislim, da bi bil prav ob tej priliki primeren za objavo. — Tako nam piše Joža Cop in tako menimo tudi mi. Sestavek objavljamo v dveh nadaljevanjih, ker je za enkratno objavo predolg. Če pa bi kateri od starejših Bohinjcev vedel še kaj podobnega, naj kar napiše in naj pošlje, saj je razstava o planšarski kulturi na Gorenjskem res priložnost, da o tej stari gospodarski panogi, ki hitro izumira, zvemo mlajši čimveč.«

Po vratih nižjega razreda bohinjske osnovne šole je nenadoma nekdo tako močno potolkel, da se je celo gospodična Štefanija zdrznila. Se preden se je mali Darko iz prve klopi toliko zbral, da bi se zapodil k vratom, so se ta sunkoma odprila in nadabudni bohinjski narščaj je od presenečenja in strahu lahko napravil samo to, da je na stežaj odprl ne samo oči, ampak tudi usta, da bi bolje videl, kaj je v temni luknji med podboji. Učiteljica Štefanija je že hotela strogo opozoriti, da je tu vendar šola, pa jo je prehitel možic, ki se je pognal preko praga v razred.

»Višji šolski nadzornik! — Nenapovedan obisk zaradi poročila Kraljevi banski upravi!« se je predstavil.

»Gospodična, kar nadaljujete s poukom!« je takoj nato milostno zamahnil z roko. Bil je skrbno zlikan in počesan. Brčice pod nošom so mu bile kakor narisane. V lahki suknji je bil videti silno gosposki in ko je to slekel z uglajenjem kretnjo, smo se otroci zazrli v njegov bel šal. Takega smo bili vajeni videti le pozimi pri nekaterih zelo imenitnih gospodičnah, ki so prihajale v Bohinj na sankanje. Obrnil se je in iz suknjičevega žepa mu je gledalo prepognjeno »Jutro«. Nehote smo ga primerjali s tistimi gospodi državne tajne policije, ki so poležavali v senci in se dolgočasili vdolž ceste proti jezeru, kadar je bil tam princ ali kralj.

Sledili smo vsaki njegovi kretnji. Učiteljica nas je prizanesljivo opozorila, da naj jo vendar pazljivo poslušamo, tujec pa se je tudi sam umaknil našim pogledom nekam za naše hrbte.

Imeli smo podoben občutek, kakor v cerkvi. Radi bi se ozirali nazaj, po ljudeh, slikah, koru in stranskih oltarjih, pa smo se bali starega Sušnika in drugih bistriških očancev, ki so tako radi opledli neposlušneže s težkim rožnim vencem.

»Dost!« je nadzornik prekinil učiteljico pri razlagi. »Spraševal bom sam!« je zaukažal nekje iz ozadja in se kot bi mignil že razkoračil pred nami.

Hotel je vedeti, v kateri državi živimo, kdo je naš kralj in kako se imenuje glavno mesto. Z odgovori je bil zadovoljen.

»Kaj teče po bohinjskih hribih in kaj je onstran hribov?« je potem vprašal. »Otroci, le dobro pomislite!« je še opozoril. Zopet je nekaj rok zletelo pod strop in nadzornik si jih je izbiral.

»Po vrhu hribov so postavljeni kamni, pri njih pa so graničarji,« je bil prvi odgovor.

»Tam je krivična državna meja z Italijo!« se je glasil drugi.

»Italijani so tudi ljudje!« je pripomnila nekoliko boječe Minka, ki je bila iz klerikalne družine.

»Italijane zebe, zato hočejo imeti čimveč bohinjskega lesa in drva, jedo makarone in črve. Radi se tiščijo punc!« je povedal naslednji, po razredu pa sta se sprožila smeh in sproščenost.

»Zanimivo, zanimivo!« je pritrjeval višji šolski nadzornik in z velikim zanimanjem zbiral odgovore.

»Onkraj planin ni snega, tam je morje in Primorci. Primorci so Slovenci, ki živijo v suženjstvu. Nosijo žametaste hlače in jedo polento. Ne preklinjačo tako grdo, kakor Lahi, govorijo včinoma primorsko — razen Podbrdčanov, ki smošno zavijajo!«

»Gospod! — Jaz znam pa italijansko! — Poslušajte! — Kvánto kóšta libera merda?«

Tako smo nanosili višjemu šolskemu nadzorniku skupaj marsikaj zanimivega. Verjetno je dobil že dovolj idej za svoje poročilo Kraljevi bansi upravi, ker je nenadoma ustavil naš zagon.

»Ti, izračunaj mi na pamet, koliko stane dva kilograma bohinjskega sira?« je pokazal nekam v sredino razreda. Onemeli smo. Ves razred je bil v silni zadregi. Na kogarkoli je potem pokazal, nihče ni vedel odgovora.

Zivelj smo sredi mleka in bohinjskega sira, toda tega nismo znali izračunati, ker nam je bil okus bohinjskega sira nepoznan in zato nepoznana tudi cena. Jajca, piščanci in kokoši, maslo in sir — vse to so bile neprecenljive in lepo dišeče dobre — namenjene le gospodom, da je obubožani Bohinj lahko odplačeval davke, obresti in dolgove.

Res je imela skoro vsaka vas in planina sirarco, toda dobre iz teh hramov niso bile namenjene Bohinjem. Pohlevne bohinjske krave so si prizadevale, da bi vsak dan dajale čimveč mleka, Bohinjci so se trudili, da bi jih sproti in dobro pomolzli, mleko se je hladilo v latvicah in skledah, takoj nato pa so ga v škafih in velikih kangleh nosili v sirarco.

V šoli smo se učili, da je bohinjski sir ponesel slavo Bohinja po širnem svetu in prepričani smo bili, da so njegove lepote spoznali po svetu šele preko bohinjskega sira, celo v farni cerkvi smo sloganov napis o bohinjskem siru, ki je vklesan pod kipom nekdanjega župnika Andreja Janeza Mesarja, ki je največ pripomogel k rojstvu slavnega bohinjskega sira. Toda — čeprav tako zelo ponosni na Bohinj in bohinjski sir — nam je postalno v tej silni zadregi vse to zoporno. Ne le enkrat, ampak dvakrat zoprno! Zaradi revščine oropani čudovite slasti bohinjskega sira, ki je drugače blestel kot veliko svetlo sonce na bohinjskem nebnu v tako žarki moči, da so ga opazili po vsem svetu, mi — njegovi častilci, pa niti ne vemo, kakšen je njegov okus in kakšna je cena!

O, koliko je truda v njem, — to bi že znali opisati in naštetil! To bi bila prava cena — ali gospod višji šolski nadzornik zahteva ono drugo ceno — tisto, ki jo postavljajo trgovci, gospodje in prekupečevaci.

Napenjamamo možgane, da ne bi bila pogažena naša čast in ponos Bohinja.

Pred očmi so se nam vrstile pridne bohinjske krave in nas vdano gledale, slikale so se podobe pastirjev, tretivkov, majarjev in majaric, cilij bohinjskih Minčkov in Mink z žehtarji v rokah, potem podobe zadovoljnih sirarjev, Pavovčenekovega Joža in Sobodinovega Luka — dveh častitljivih sirarjev z Broda, ki ju je poslal v šolo župnik Mesar in učil sloviti Švicar Tomaz Hitz.

Vrstile so se police velikanskih hlebov in dolge vrste voz, ki so več dni napolnile bohinjske ceste, da so zvozili ves letni pridelek na bohinjski vlak. Hlebi, ki so bili namenjeni daleč v svet, so bili lepo spravljeni v lesenih sodih. Da se sloviti in slastni izdelek ne bi poškodoval, mu je bilo dobro postolano in po vrhu je bil še pokrit.

Sirarco smo dobro poznali, od zunaj in znotraj. Tudi njen vonj nam je bil domač. Toda pravega bohinjskega sira nismo poznali. Sirar Bavant nas je — otroke — vedno čudno pogledal, ako smo se ustavili na vratih, toda vedno nam je dal obrezke, če jih je le imel. Bali smo se njegovega čudnega pogleda in nekoliko šepave hoje in zamahovanja z roko — vse to mu je ostalo kot spomin na Karpati in soško fronto — a se obrezkov in sirotke nismo branili. S sirotko so si Bohinjci v vročih dneh pregnali žejo. Kar z njiv in travnikov so hodili pónjo. Toda mi — otroci — smo se bolj zanimali za obrezke in skuto. Obrezki z robov velikih hlebov so bili posebno dobrni, čeprav so se nam krotovčili v dlaneh kakor usnjene vezalke za čevlje. Skute nam sirarji niso radi dajali. To so morali pravčno deliti med gospodarstva. Najbolj tečna

je bila sladka skuta in, če smo jo le nekaj dobili v usta, smo jo imeli dosti, ker je bila tako nasitna. Sirarska skuta je bila boljša od domače — iz zasirjenega mleka. Da bi sirarska skuta čim dlje bila užitna, so jo Bohinjci solili in jo shranjevali v dežje in dežice — kakor zásko, topljeno maslo in mast. Zásko in slano skuto so jemali s seboj na težko delo v majhnih ovalnih in lesenih škatlicah, ki so jih izdelovali pastirji, tretivniki in drvarji.

»Kaj — nihče ne zna izračunati tega preprostega računa!« nas je zdramil iz napetega premišljevanja nadzornikov glas. »Saj to je najlažje vprašanje! — Otroče, tako rekoč! — Saj nisem vprašal, kako se imenuje naša banovina, ali mogče še celo, kdo je naš ban-kar mi celo višji razred v mestu niso znali odgovoriti! je pristavil nekam razočarano.

»Živimo v Dravski banovini in naš ban je doktor Drago Marušič!« se je oglasil mladi Bohinjček izza klopi, da je gospoda višjega šolskega nadzornika kar zasukalo.

»Neverjetno! — Sem prav slišal!« je nihal razrednik po tomaževsko nejeverno med učiteljico in otroki. Verjetni ni lastni očem in ušesom in mislil, da je spregovorila učiteljica.

Ta se je v resnici ob vsem tem ojunačila. »Gospod višji šolski nadzornik! — Otroci znajo izračunati, a ne vedo cene! — V Bohinju nihče ne je bohinjskega sira, kraj je pasiven in ga sirarske zadruge vsega morajo na debelo prodati naprej!« je pojasnila učiteljica, da bi opravičila razred in s tem tudi sebe.

»A, takoj! — Torej, kdo ve, koliko stane kilogram bohinjskega sira?« se je na drug način obrnil višji šolski nadzornik po otrocih.

»Štirinajst dinarjev in petdeset para!« pretrga napeto tišino županov sinko, kjer so imeli doma gostilno, nasproti pa trgovino.

»Dva kilograma bohinjskega sira stane devetindvajset dinarjev!« se je sproščeno oglasil tisti, ki je bil prvi vprašan.

»Napačno!« vseka med nas višji šolski nadzornik. »Dva kilograma bohinjskega sira stane natančno dvajsetdevet dinarjev in nič para!« je popravil nadzornik, in bil vseeno zadovoljen, skočil k kljuki po tisti beli šal in lahko suknjo. Učiteljica je priskočila in mu jo pomagala natakniti. Bila je visoke rasti in pri tem se je morala sklanjati nadenj. »Ko bi bil gospod vsaj stopil na oder, da bi ga lažje napravila!« — smo si mislili. Že med napravljanjem se je poslovil, rekel učiteljici nekaj pohvalnega in zadovoljen smuknil čez oguljeni prag, Darko, ki je stal ob vratih, pa je te za njim zaprl. Razred se je oddahnil, še bolj pa učiteljica. Učiteljica je pritisnila kazalec na ustnice in zadržala razred, da ni zahrumel sproščeno, kakor živ čebelnjak.

Gospod višji šolski nadzornik je potem verjetno napisal zelo obširno in ugodno poročilo o sebi — tako, da je zanj dobil najmanj pohvalo, če ne celo odlikovanje in napredovanje. Kaj se hoče, tudi drugi so se okoristili in se še bodo na račun bohinjske revščine in zadovoljnosti z malim!

Potem smo še dolgo govorili o ceni bohinjskega sira. Tudi doma. »To je dobro, da nismo otrokom pripovedovali, da dobimo za kilogram sira le šest dinarjev in petinsedemdeset par! Tako oni gospod saj mislijo, da je naš sir še nekako le vreden!« so modrovali po bohinjskih vaseh in v sirarcah.

»In pri vsem tem je naš trud z mólzo, nôšnjo in delom ter drvmi za sirarce še navrh!« so prisavljalci.

»In koliko imamo truda, da vse tiste skladovnice našega imenitnega sira sploh spravimo v denar, ki ga potem požro davki in še zmanjka ga zanje! — Od slave našega sira in lepot našega kraja pa tudi ne moremo živeti!« so modrovali in še naprej prodajali bohinjski sir za mali denar, sami pa se sira niso dotaknili. Tudi takrat ne, ko so prišli še hujši časi in so za kravo s teletom s težavo dobili toliko kot poprej za srednji hleb sira. S sirom pa je bila še večja težava. Ponujali so ga na vse konce in kraje, Bohinjke, ki so poprej tako ponosno znale znotisiti vse mleko na glavi v sirarce, ne da bi se jim razlivalo po životu in pljuskalo čez robove škafov, so si zadele na glave hlebe sira in odšle v svet. Toda prodaja je bila slaba. Končno jih je rešila država, ki je za mali denar kupujela veliko množino dobrega sira.

(se nadaljuje)

Izžrebanci nagradne križanke

Rešitev nagradne križanke so nam poslali 403 bralci. Žreb je naklonil nagrade naslednjim reševalcem, ki so pravilno rešili križanko:

1. nagrada 100 N din: Filip Vesel, Kranj, Ul. Moše Pijade 6;
2. nagrada 50 N din: Tatjana Trilar, Kranj, Škofje-loška 50;
3. nagrada 50 N din: Viktor Uranič, Cerkle 163;
4. do 10. nagrada po 30 N din: Igor Šilar, Gospo-svetska 17; Breda Praprotnik, Loka 7, p. Tržič; Nace Zagožen, Kranj, Kebetova 20; Dolfe Anderle, Tržič, Ce-sta JLA 5/III; Boštjan Trilar in Štefka Trilar, Kranj, Šofjeloška 50; Boža Pečjak, Kranj, Kidričeva 24.

Vsem srečnim dobitnikom sporočamo, da jim bomo nagrade poslali po pošti.

RESITEV SKANDINAVSKE KRIŽANKE: Vodoravno — KINOPROJEKTOR, ANACIONALIZEM, PETERKALAN, NA, IT, AC, TEO, OBA, ON, OSEK, EM, JM, VO, SKLOP, AS, EMIR, TREPAK, PATINA, KAP, ROPAR, TAT, OKOLICA, KAJ, PP, GRNITEV, TLAK, POET, AIKEN, TIT, BASRA, TN, AT, MAKO, MARTIN, KJE, ATAMAN, ANKELE, I, AP, ROB, AVLA, LOK, VERIGA, OG, SINAJ, OGLAR, TROPA, AVNOJ, OER, RIDE, ORA, FROTIR, DVE, EH, ABOLICIONIST, KRAVATE, SIRTA

Mladina in gore

Prireditev s tem naslovom bo v soboto ob 10. uri dopolnilne v dvorani kina Center v Kranju pripravil Mladinski odsek Planinskega društva Kranj. Tako bodo mladi planinci iz kranjskih in okoliških šol proslavili 70. obletnico kranjskega Planinskega društva in 50. obletnico KPJ, Skoja in sindikatov.

Prireditev bo potekala v obliki oddaje Spoznavajmo svet in domovino.

40 let PGD

Prostovoljni gasilci iz Stran pri Kamniku praznujejo leto 40-letnico ustanovitve svojega društva. Skupščina občine Kamnik je prevzela patronat nad njihovim praznovanjem in jim bo ob tej priložnosti kupila novo gasilsko brizgalno, ki bo veljala 11.000 dinarjev. -žr

XVIII. mednarodna regata na Bledu

21. in 22. junija bo na Bledu XVIII. mednarodna veslaška regata. Posebnost letošnje prireditev bo v tem, da bo vsak tekmovalec moral nastopiti dvakrat; v soboto popoldne, ko bo predtekmovalje in v nedeljo popoldne na finalnem tekmovanju.

Način, da vsak tekmovalec nastopi dvakrat, se je do sedaj uveljavil že na vseh večjih veslaških tekmovanjih. Zanj pa so se odločili, da tekmovalci laže preiskusijo sposobnosti in da ekipe pokažejo kondicijsko pripravljenost. Razen tega pa so številni tuji klubi večkrat pripominjali, da je za eno samo tekmovanje predrago potovati na oddaljenejše regate, posebno še, ker ne morejo pokazati prave pripravljenosti ekip in tekmovalcev.

Za letošnjo regato na Bledu so udeležbo že zagotovile avstrijske, italijanske, češke, bolgarske, zahodnonemške, belgijske, poljske in švicarske ekipe. Za prireditev pa se zanimajo tudi ekipe iz drugih držav, vendar se bo re-

gatni odbor na Bledu zaradi pomanjkanja denarja raje odločil za manjšo a kvalitetnejšo udeležbo.

Od znanih tekmovalcev bo na letošnji regati nastopil Jochen Meissner — srebrna medalja iz Mehike. Prav tako pa bodo nastopile kvalitetne ekipe ČSSR, Italije in Bolgarije. Prav te dni pa se Regatni odbor dogovarja tudi za nastop znamena »zlatega osmerca« iz zahodnonemškega mesta Retzeburg.

Zvedeli smo, da pri Regatnem odboru razmišljajo o posebnih tehničnih izboljšavah. Tako nameravajo postaviti več kabim za tisk in radio, skušati bodo pripraviti posebne telefonske zveze in zagotoviti, da bi novinarji sami tekmovanje lahko spremljali tudi z motornimi čolni. Skratka, pravijo, da bodo uvedli vse, da bo tudi letošnje tekmovanje, na katerem se ne zberejo le številni tekmovalci, marveč tudi znani veslaški delavci iz Svize in drugih držav, dobro pripravljeno.

A. Z.

Z dobro voljo se da vse uredit

82-letni Jakob Zupan iz Sela pri Bledu pričuje o treh pokojnih sinovih

Maja 1945. leta so zaplakale zastave po vsem svetu v pozdrav težko pričakovani svobodi. Ogromne reke izseljencev, internirancev, zapornikov in vojakov so se zlivale proti domovom. Žal se mnogi niso nikdar več vrnili.

V vasi Selo pri Bledu sem srečal 82-letnega Jakoba Zupana. Njegovi spomini na prvi maj v svobodi so žalostni akordi, oziroma odsev drame, ki so jo v tej ali oni podobni obliki doživele mnoge družine.

»Pet dni po osvoboditvi je moja žena od žalosti umrla. Pomislite, ljudje so se veselili, zastave so vihrale, v naši hiši pa je ležala na mrtvakašem odru mati, ki ni mogla preboleli novice, da sinov ne bo več domov.« ie počasi, kot bi

tehtal besede pripovedoval Jakob.

Jakob je 23 let delal kot mizar v hotelu Toplice na Bledu. V prvi svetovni vojni je bil štiri leta vojak. Leto dni se je boril na soški fronti. Toda hujše je bilo v zadnji vojni. Malo je manjkal, da ga niso ustrelili.

Nekoč je peljal z vozom hrano na Jelovico za partizane. Pod vozom je imel skrito puško. Na Taležu na Jelovici so se naenkrat iz hoste vsuli Nemci in zahtevali, da takoj pove, kam pelje hrano in kje so partizani. Pred naprjenimi puškami in brzostrelkami je Jakob zatrjeval, da bo mesec dni »golcal« na Jelovici, zato ima s seboj veliko hrane. K sreči nihče ni pogledal pod voz, kjer je bila skrita puška za partizane. Kasneje so ga še enkrat zatolili, ko je peljal hrano borecem v gozd.

Jakob je skoraj šepetaje nadaljeval: »Sina Jožeta so Nemci nameravali mobilizirati v nemško vojsko. Vlak je gorenjske fante že peljal proti Nemčiji, toda sin je skočil iz drvečega vlaka in pobegnil k partizanom. Padel je marca 1944. leta kot borec Šcererje brigade. Star je bil komaj 17 let.« Solzi sta se zasvetili v njegovih očeh. »Milan je bil borec Škofjeloškega odreda. Na Martinj vrhu je bil ranjen. Umrl je v partizanski bolnišnici Franja star 18 let, kjer je tudi pokopan. Tretji sin se je sedem let po vojni smrtno ponesrečil v jeseniški železarni. Hčer-

ka Cilka je bila med vojno sekretarka Skoja. Ko je žena zvedela, da sinov ne bo več domov, je od žalosti pet dni po svobodi umrla.«

Jakob je povedal, da je bilo po prvi svetovni vojni hudo, ker ni bilo dela, hrane in reda. Po drugi svetovni vojni je bilo dosti hrane in dela, toda bilo je hujše, ker se sinovi niso vrnili domov. Vsega tega mi Jakob ne bi pripovedoval, če ga nekaj ne bi v srcu žgalo. Pred dvema letoma je bil prvič kaznovan.

»Teleta sem dal pasti na Selško planino, pa me je sodnik za prekrške kaznoval z 20.000 S din kazni. Pomislite, tovariš, dvakrat so me hoteli Nemci ustreliti, ker sem vozil partizanom hrano, dva sinova sta padla na bojišču za svobodo, v tej svobodni domovini pa so me kaznovali, ker sem dal teleta na pašo ...

Pravijo, da smo Selani trmasti, ker silimo na Selško planino. To ni res. Trmasti so tisti, ki »trmasto« vztrajajo pri stališču, da na Selški planini ne smemo pasti. Poglejte pašnik ob Savi. Celotno letoto je tam pasejo krave. Če bi krave res jedle smreke, bi bila tam že zdavnaj puščava ...«

Jakob mi je še dolgo pripovedoval o življenju nekoč in danes. »Danes je boljše in lepše življenje. Nismo se zastonj borili. Naše žrtve niso bile zamašne. Toda vse preveč je med nami nesporazumov, ki bi se včasih z dobro voljo dali urediti ...«

J. Vidic

Kranj — gostitelj I. republiškega šolskega tekmovanja o prometu

Kranj bo v nedeljo, 18. maja, sprejel 48 učencev tekmovalcev na prvem republiškem šolskem prometnem tekmovanju Kaj veš o prometu. Zbrali se bodo pionirji iz vse Slovenije, ki so na dosedanjih tekmovanjih — šolskih in občinskih ter medobčinskih — pokazali največ znanja o prometu. Obenem se bodo ob tej priložnosti srečali tudi pionirji prometnik in se pomirili v reševanju prometnih situacij — na maketah severa.

Tekmovanje se bo slovesno začelo že ob osmi uri zjutraj s povorko tekmovalcev, pionirjev prometnikov ter drugih od Prešernovega gledališča pa do nove šole France

Srečanje pod Kepo

Vsa gorenjska planinska društva se pripravljajo na srečanje s koroškim kolegi — planinci, ki bo pod Kepo v nedeljo 8. junija. Po dolgotrajnih težavah so koroški planinci lani dokončno izgradili in odprli prvi svoj slovenski planinski dom pod Kepo. Letošnje srečanje ljubiteljev planin s te in one strani meje na začetku letosnje sezone bo brez dvoma še povečalo prijateljske stike z zamejskimi rojaki. K. M.



Prodam

Prodam RADIO RR-240 in žensko KOLO. Zupan Aleš, Pangeršica 3, Golnik 2365

Prodam KOZLIČKA, 4 tedne starega za zakol, in 3 mlad VOLCJAKE, 8 tednov stare. Zupan, Bistrica 59, Tržič 2366

Prodam KRAVO, 9 mesecev brejo, ki bo tretjič teletila ali po izbjiri, dva PUJSKA, 20—26 kg težka, in 30 doma izvaljenih PIŠČANCEV. Breg, ob Savi 4, Kranj 2367

TRGOVINA VELESOVO ima vedno na zalogi CEMENT. Se priporoča 2368

Pošojam FASADNI GRUST s plohi in MOPED po ugodni ceni. Cirče 11/G, Kranj 2369

Ugodno prodam, tudi na ček, zelo dobro ohranjeno kuhinjsko POHISTVO (tudi kosovno). Vidic Peter, Kamnik, Šlendrova 18 2370

Prodam tesan LES od 6—15 m dolzine. Naslov v oglašenem oddelku 2371

Prodam 15 m² PRALNIH ZIDNIH TAPET in KNJIŽNO omaro. Horjak, Stritarjeva 6, Kranj. Ogled vsak dan od 10.—12. ure. 2372

Ugodno prodam novo tri-delno OKNO 190 x 118 in 1 m² rabljenih DESK. Sulcer, C. St. Zagorja 46, Kranj 2373

Prodam 3 plemenske KRAVE, dva mala BIKCA in TELECO. Klanec 39, Komenda 2374

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koščka cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefon: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, maloglasna in naročniška služba 22-152 — Naročnilna: letna 32, polletna 16 N din, cena za eno številko 0,50 N din. Malli oglasi: beseda 1 N din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Prodam skoraj nov kombiniran otroški VOZICEK. Faletič, M. Pijade 9, Kranj 2375

Kupim

Kupim dobro ohranjen OBRAČALNIK na koňjsko vprego. Habjan Anton, Selca nad Skofjo Loko 2376

KUPIMO MANJSO ŽELEZNO BLAGAJNO (do 250 kg).

Ponudbe poslati na naslov Veletrgovina Špečevra Bled.

Kupim traktorska priključka, KULTIVATOR in dvo-brzinski PLUG. Poženik 39, Cerkle 2377

Kupim DESKE za opaže. Gašperšin Vida, Šenčur 314 2378

Motorna vozila

DOBRO OHRANJEN MOPED Colibri prodam. Oglep popoldne. Predosje 15

SPAČKA, letnik 1966 decembra, prodam. Telefon, Kranj 22-760 2222

ZASTAVA 750, letnik 1964, odlično ohranjen, ugodno prodam. Poljščica 46, Zg. Gorje pri Bledu 2379

Prodam RENAULT-dauphine, karamboliran. Cerkle 108 2380

Prodam dva MOPEDA kolibri. Tenetiše 12, Golnik 2381

Tako kupim BMW 1600 ali 2002, dobro ohranjen. Smlednik 74, ob šoli 2382

Prodam FIAT 750, letnik 1963. Sotelsk, Kocjanova 2, Kranj. Oglep četrtek in petek od 15.—17. ure 2383

Ukradeno MOTORNO KOLO java 350 ccm, modre barve, št. 17073 iz Mlakarjeve ul. v Kranju. Kdor bi kaj vedel, naj javi proti nagradi LM Kranj 2348

Kupim dobro ohranjen VW. Dvorje 44, Cerkle 2385

Prodam KOMBI FK-1000 ali zamenjam za osebni avto. Obenem menjam tudi MOPED za težji MOTOR. Gros Jože, Brdo 1, Podmart 2327

Stanovanja

Prodam enostanovanjsko HISO v III. fazi. Kranj, Rupa 5 2386

HISO, komfortno, primereno za večjo obrt zraven 2000 m² vrta v bližini kolodvora Lesce. Tako vseljivo prodam. Informacije dobite na telefon 21-352 2387

Sprejemem SOSTANOVALKO. Zglasite se v popoldanskih urah Smajč Roza, Gorjenesavska 57, Kranj pri kamnolomu 2388

Prodam polovico vseljive HIŠE z vrtom na Jesenicah Naslov v oglašenem oddelku podruž. Jesenice 2389

Iščem opremljeno SOBICO v Kranju. Ponudbe poslati pod »samski« 2390

Obvestila

Oddam v najem AVTOMEHANIČNO DELAVNICO in PRALNICO. Ponudbe poslati pod (možnost tudi družabnik) 2394

Naročilnica Kranjske operarne št 542 na ime Mikec Milan, Frankolovo 147, Škofja Loka je neveljavna 2395

Zaposlitve

Za hrano in stanovanje pomagam v gospodinjstvu. Ponudbe poslati pod »tako« 2391

SPREJMEM tako SNAZILKO za 3 ure dnevno v večernih urah. Honorarna zaposlitve. Knjigarna Simon Jenko DZS, Kranj 2392

Zaposlimo

(sedlarja, jermenarja, obdelovalca usnja, šivalca za plosko šivanje)

Dobri delovni pogoji — trajna zaposlitev

PETER SMOLAK
Autosattlerei

Villach, Gerbergasse 37
Kärnten — Österreich

Iščem mesto VAJENKE za šiviljsko obrt v Kranju ali okolici. Naslov v oglašenem oddelku 2393

Iščem MIZARSKEGA POMOCNIKA. Demšar Peter, Vižmarje 99/a, Šentvid nad Ljubljano 2351

KOMISIJA ZA ODPRODAJO OSNOVNIH SREDSTEV PRI VELEŽELEZNINI MERKUR KRANJ**prodaja****1 tovorni avtomobil**

ZNAMKE TAM 4500

Prodaja bo v petek, dne 16. 5. 1969, v skladišču ob kolodvorski cesti.

Poročilo

o žrebanju dobitkov denarne loterije

ODBORA ZA POHOD

»PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE« ki je bilo dne 11. maja 1969 v Ljubljani

Srečke s končnicami	so zadele N din	Srečke s končnicami	so zadele N din
1000	200	5845	300
1850	250	7835	1.000
		58335	3.000
571	100		
151	100	6836	200
9231	200		
2491	500	52686	3.000
		39706	30.000
052	100		
1992	250	88	50
5852	250	8428	200
44792	3.000	7268	300
		9608	400
013	100	16068	3.000
27583	10.000	61588	10.050
52823	20.000		
		7519	200
644	100	6989	250
2454	300		
66364	10.000		

Dobitke izplačuje Odbor za pohod »Po poteh partizanske ljubljane«, Ljubljana, Komenskega 7, na podlagi uradnega poročila o izidu žrebanja.

Dobitniki izven Ljubljane lahko pošljijo izvrebane srečke v izplačilo v priporočenem pismu na naslov: Odbor za pohod »Po poteh partizanske ljubljane«, Ljubljana, Komenska 7.

VARTEKS VARAŽDIN — PRODAJALNA V PREŠERNOVU ULICI 15 V KRANJU

Izkoristite izredno ugoden nakup do 70% popusta**ZENSKA KONFEKCIJA**

plačti od 359 N din znižani na 180 N din
kamgarn 565 N din znižani na 395 N din

OTROSKA KONFEKCIJA

plačti shet od 220 N din znižani na 60 N din
hlače 68 N din znižano na 48 N din

ZA NAKUP V DEVIZNIH SREDSTVIH JE SE DODATNI POPUST 10%.

Poslovalnica Prešernova ul. Kranj vas vabi, da si brezovzno ogledate najnovješe modele moške konfekcije.

PRIPOROČA SE VARTEKS

poslovalnica Prešernova ul. 15, Kranj

**MOSKA KONFEKCIJA**

obleke silvio 345 N din znižano 173 N din
diset 434 N din znižano 304 N din
vatin 548 N din znižano 384 N din
trogir 469 N din znižano na 329 N din
hlače virton 124 N din znižano na 62 N din
davson 143 N din znižano na 72 N din
suknjiči od 250 N din znižani na 120 N din
plačti rodeo 426 N din znižani 213 N din
nimro 426 N din znižani na 130 N din
diter 410 N din znižani na 205 N din
kavaleria 358 N din znižani na 179 N din

Nesreča zadnjih dni

Zaradi neprimerne hitrosti je v petek okoli pol enih počasi voznik osebnega avtomobila Adolf Petretič z Bleda na cesti prvega reda pri Belci v ovinku zapeljal v železno ograjo in jo 25 metrov podrl. Avtomobil je nato zadel še v drevo in se končno prevrnil na streho. Ranjen ni bil nihče. Škode na avtomobilu in ograji je za 33.000 N din.

V soboto, 10. maja, dopoldne je voznik mopeda Stanislav Mesesel na Koroški cesti v Kranju na prehodu za pešce zadel 77-letnega Janeza Dolinška iz Tupalič. Nesreča se je pripetila, ko je Dolinšek stopil nenačoma na prehod, v tem trenutku pa je zapeljal mopedist. Mesesel je bil v nesreči lažje ranjen, medtem ko so teže ranjene Dolinška odpeljali v bolnišnico.

Istega dne pozno počasi je voznik osebnega avtomobila Dominik Kučina z Jesenic na cesti prvega reda v Logu pri Kranjski gori zaradi prehitre vožnje zapeljal na desni rob ceste ter pri tem trčil v drog električne napeljave in ga prelomil. Sopotnik v avtomobilu je bil v nesreči huje ranjen. Škode je za okoli 7000 N din. Voznik nesreči ni prijavil.

V nedeljo popoldne se je na cesti tretjega reda v Suhi pri Gorenji vasi zaradi prevelike hitrosti, potem ko je zapeljal na desni rob ceste, prevrnil osebni avtomobil, ki ga je vozil Janez Poljanec iz Vincarjev. Voznika in sopotnico Angelco Miklavčič so teže ranjena prepeljali v Ljubljansko bolnišnico. Škode na avtomobilu je za 5000 N din.

Na cesti tretjega reda v Krnici sta v nedeljo popoldne trčila osebni avtomobil, ki ga je vozil Anton Črnilec iz Podbrezij in osebni avtomobil, voznik Dušan Markelj iz Lanovega. Nesreča se je pripetila, ko je Črnilec začel močno zavirati, pri tem pa ga je zaneslo na sredino ceste, kjer je pričelo do trčenja. Sopotnik in sopotnica v Črnilčevem avtomobilu sta bila lažje ranjena. Škode pa je za 6000 N din.

V nedeljo zvečer je na cesti tretjega reda v Gorenji vasi iz osebnega avtomobila, ki ga je vozil Janez Dolinar

iz Podgorje, padla škatla. Voznik je pogledal nazaj, pri tem pa je zapeljal na sredino ceste in trčil v osebni avtomobil, ki ga je vozila Marija Šilar iz Dolenje Dobrave. Ranjen ni bil nihče, škoda pa je za 6000 N din.

Na cesti med Cerkljami in Visokim je v nedeljo zvečer iz neznanega vzroka med vožnjo padel mopedist Alojz Gašperc iz Češnjevka. Hudo ranjenega so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Iz neznanega vzroka je v ponedeljek dopoldne zapeljal s ceste prvega reda med Naklom in Bistrico motorist Miroslav Rob iz Medvod in padel. S hudim pretresom možgan in rano na glavi so ga odpeljali v bolnišnico.

Med vožnjo po cesti prvega reda se je v nedeljo med Mejo in Jeprci izpraznila zadnja guma osebnemu avtomobilu nemške registracije, ki ga je vozil Walter Sittig. Avtomobil je zaneslo s ceste in se prevrnil na streho. Voznika so lažje ranjene odpeljali v bolnišnico Petra Držaja v Ljubljani. Škode je za 4500 N din.

V ponedeljek zvečer je na cesti drugega reda v Žabnici vozniča osebnega avtomobila Ida Šifrer iz Žabnice prehitela skupino kolesarjev. Desetletni Janez Geraj iz Šp. Bitenj je pred avtomobilom zavil levo, tako da ga je avtomobil zadel. Huje ranjenega dečka so odpeljali v bolnišnico Petra Deržaja v Ljubljani.

V torek okoli pol ene ure zjutraj je pri Jeprci zapeljal na levo stran ceste voznik osebnega avtomobila Janez Cvajnar iz Medvod ter zadel ob obcestni kamen. Nesreča se je pripetila zaradi neizkušenosti in vinjenosti. Ranjen ni bil nihče, škode pa je za 5000 N din.

L. M.

Utopljenko spoznali

V sobotu so 17. aprila potegnili iz vode neznanost starejšo utopljenko. Pred dnevi je sliko pokojne spoznal njen brat iz Maribora. Pokojna je bila Elza Krivec, rojena 1903, iz Maribora, Vojnašnica 16. Po poslovilnem pismu, ki ga je pustila bratu, je šlo očitno za samomor.

Kino

Kranj CENTER

14. maja angl. barv. film POLJUBI ZA UBIJALCA ob 16. in 18. uri, premiera angl. barv. filma HAPPENING ob 20. uri

15. maja angl. barv. film POLJUBI ZA UBIJALCA ob 16. in 20. uri, angl. barv. film HAPPENING ob 18. uri

16. maja angl. barv. film POLJUBI ZA UBIJALCA ob 15.20, amer.-italij. barv. CS film DOBRI, ZLOBNI IN GRDI ob 17.20 in 20. uri



Kranj STORŽIČ

14. maja franc.-italij. barv. CS film NEUMNOSTI PARDAILLANA ob 16., 18. in 20. uri

15. maja amer. film TARZAN GOSPODAR DŽUNGLE ob 16. uri, angl. barv. film POLJUBI ZA UBIJALCA ob 18. uri, angl. barv. film HAPPENING ob 20. uri

16. maja angl. barv. film HAPPENING ob 16. in 18. uri, premiera amer. jugosl. barv. filma RES ZVESTA ŽENA ob 20. uri

Tržič

16. maja amer. barv. CS film BITKA V ARDENIH ob 19. uri

Kamnik DUPLICA

14. maja angl. barv. film TRI URE ZA LJUBEZEN ob 19. uri

15. maja angl. barv. film TRI URE ZA LJUBEZEN ob 20. uri

Škofja Loka SORA

14. maja jugols. barv. film SARAJEVSKI ATENTAT ob 18. in 20. uri

15. maja amer. barv. CS film MERI POPINS ob 17.30 in 20. uri

16. maja amer. barv. CS film MERI POPINS ob 17.30 in 20. uri

Radovljica

14. maja franc. barv. film CAROLINE CHERIE ob 18. uri, italij.-špan. film ZADNJI SPOPAD ob 20. uri

15. maja italij.-špan. film ZADNJI SPOPAD ob 20. uri

16. maja franc. barv. film MANON 70 ob 20. uri

Bled

14. maja franc. barv. VV film BLEDOLOČNI UBIJALEC ob 18. in 20.30

15. maja franc. barv. VV film BLEDOLOČNI UBIJALEC ob 18. in 20.30

16. maja angl. barv. CS film MEJA V PLAMENIH ob 18. in 20.30

Jesenice RADIO

14. maja franc. barv. CS film VELIKI PONAREJEVATELEC

15. maja amer. film KARAVANA HRABRIH

16. maja amer. barv. CS film REVOLVERASI APASKEGA KLANCA

Jesenice PLAVŽ

14. maja amer. film KARAVANA HRABRIH

15.-16. amer. barv. film ODSEV V ZLATEM OČESU

Zirovnica

14. maja italij.-špan. barv. film ADIO, TEXAS

Dovje-Mojsstrana

15. maja italij.-špan. barv. film ADIO, TEXAS

Kranjska gora

15. maja franc. barv. CS film VELIKI PONAREJEVATELEC

16. maja italij.-špan. barv. film ADIO, TEXAS

OSVEŽILA ME JE



KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT, SKLADIŠE KRAJN
(bivši Beksel)

obvešča

potrošnike krmil, da ima stalno na zalogi razna krmila za:

- kokoši nesnice in piščance
- krave molznice in teleata
- prašiče
- koruzo v zrnju, šrot, pšenico itd.

Cene zmerne
Dostava hitra

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, brat, stric in svak

Franc Švegelj
KOVAC

pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 14. 5. 1969, ob 16. uri izpred hiše žalosti Goriče 14 na farno pokopališče.

Zalujoči: žena Ivanka, si-nova Franci in Milan z družinama ter vnučki

Goriče, 12. 5. 1969

ZAHVALA

Ob smrti ljubljene sestre in tete

Hilde Konjedic

se zahvaljujem vsem, ki ste jo spremili v njen zadnjim dom, ji darovali vence in cvetje in mi izrazili sožalje. Posebna zahvala družinam: Jeršinovi-Prahovi, Lapajnovi, Pegamovi, Piškovi iz Ljubljane, Kalanovi, Komerdajevi, dr. Kalanovi, Japlevi in Malki Kokalj ter Ivki in Vidi Radanovič, vsem sosedom in č. duhovniku iz Stražišča ter pcvem.

Zalujoči brat z družino

Kranj, dne 7. V. 1969

SKUPŠČINA OBČINE KRAJN

podaljšuje rok
za sprejem predlogov za podelitev nagrad občine Kranj.

Predlogi morajo biti dostavljeni komisiji za pododeljevanje nagrad občine Kranj do 1. junija 1969.

SKUPŠČINA OBČINE KRAJN

Obisk mladincev iz Tomosa

Mladinski aktiv tovarne po hišta Stol na Duplici pri Kamniku so te dni obiskali mladinci iz koprsko tovarne motornih vozil Tomos. Sodelovanje med mladino iz obeh tovarn trajala že nekaj let in je postal že tradicionalno. Po ogledu tovarne Stol so se koprski mladinci odpeljali na Veliko planino, kjer so prenočili v planinski koči podjetja Stol.

-žr

Kvalifikacijsko tekmovanje za APS Triglav in Jesenice

Na stadionu v Kranju je v kvalifikacijskem tekmovanju za atletski pokal Slovenije za mlajše mladince in mladinke v nedeljo nastopilo 80 tekmovalcev in tekmovalki domačega Triglava in Jesenic. V kopiči poprečnih rezultatov sta bila še najboljša Lojkova 11,5 in 605 v teku na 100 m in skoku v daljino. Sicer je nadarjeni kranjski atlet osvojil kar štiri prva mesta in bil s tem najuspešnejši udeleženec med mladincami, enako kot Hribarjeva s tremi zmagami med

mladinkami.

Zal smo morali v nedeljo ponovno ugotoviti porazno stanje v nekaterih disciplinah. Tako je v metu diska nastopil samo en tekmovalec.) prav tako tudi v teku na 2000 m, pri mladinkah na 80 m ovire dve, v metu kopja za mladince dva, tretji tekmovalec pri skoku s palico ni preskočil dveh metrov itd.

Pri tehničnih disciplinah gre precej krivde na račun slabih možnosti za trenung (pomanjkanje rezervitov, mož-

nosti za tovrstno vadbo pozimi atletske kolektiva v Kranju in na Jesenicah sploh nima, neprimerne teža palic za skoke itd.). Spodbudno je vsaj dejstvo, da je pri mladini ponovno porastlo zanimanje za atletiko in je že v nedeljo nastopilo precej obetajočih novincev.

REZULTATI — mlajši mladinci — 100 m: Lojk (Tr) 11,5, Pretnar (J) 12,4, Nosan (Tr) 12,7; 300 m: Čufar (J) 41,6, Vukanac (Tr) 43,7, Pozman (Tr) 45,0; 1000 m: Gartner (Tr) 2:43,4, Peternej (Tr) 2:46,7, Dakskobler (J) 2:48,3; 2000 m: Kuhan (Tr) 6:22,7, višina: Dvoršak (Tr) 1,55, Lajn (Tr) 155, Pavlin (Tr) 145; **daljina:** Lojk (Tr) 605, Čufar (J) 580, Osvonikar (Tr) 553; **palica:** Lojk (Tr) 285, M. Prezelj (Tr) 230, Nosan (Tr) 190; **krogla:** Lakota (J) 11,09, Golorej (Tr) 10,14, Nosan (Tr) 10,05; **disk:** Lakota (J) 37,42; **kopje:** Lojk (Tr) 37,60, Osvonikar (Tr) 30,76; **4 × 100 m:** Triglav I. 49,0, Triglav II. 53,4.

Mlajše mladinke — 80 m ovire: Kavčič (Tr) 16,2, Berce (Tr) 16,5; **60 m:** Hribar (Tr) 8,3, Kavčič (Tr) in Purger (Tr) 8,8; **100 m:** Hribar (Tr) 13,7, Stupnikar (Tr) 14,4, Svetelj (Tr) 14,7; **400 m:** Filipaj (J) 1:09,7, Ferlan (Tr) 1:16,4, Kosmač (Tr) 1:26,3; **višina:** Purgej (J) 140, Grum (Tr) 130, Vidic (J) 115; **daljina:** Hribar (Tr) 468, Filipaj (J) 426, Kavčič (Tr) 417; **krogla:** Miščevič (Tr) 8,00, Jakšič (Tr) 7,32, Remic (Tr) 6,55; **4 × 100 m:** Triglav I. 53,7, Triglav II. 59,0, Triglav III. 60,2.

M. Kuralt

Lepa nagrada

Gospod Salvatore Collini, zastopnik velikega italijanskega podjetja Gaggia, s sedežem v Milenu, ki vodi proizvodnjo strojev v Jugoslaviji, se je zelo navdušil nad hokejem, ki ga je prvič gledal v Ljubljani, ko sta igrali za jugoslovanski pokal ekipe Olimpije in Jesenic.

Njegovo navdušenje je seglo tako daleč, da je obe ekipe povabil, da v maju preživita petdnevni brezplačni dočust v Castelfrancu.

Z. Felc

Vodilo Jesenice

REZULTATI — Jesenice :
Mladi rod (Škofja Loka)
49:24 (31:12), Triglav : Šenčur
64:18 (40:4), Jesenice : Šenčur
49:18 (24:4), Triglav : Mladi rod
29:18 (16:11). Vrstni red:
Jesenice 4, Triglav 4, Mladi rod 0, Šenčur 0.

M. K.

M. Kuralt

V prvem kolu gorenjske košarkarske lige za pionirje (severna skupina) so imeli v nedeljo na igrišču v Kranju največ uspeha mladi igralci Jesenic. Kljub istemu številu točk so trenutno na prvem mestu pred Triglavom, ki je dosegel manj košev.

Gorenjska rokometna liga Vodstvo za sedem točk

Ekipa Veteranov je že osvojila naslov gorenjskega prvaka, čeprav je do konca prvenstva še nekaj kol. Znano pa je tudi, da bo zadnje mesto osvojil ekipa Jesenic. Po vsej priliki bo Kamnik osvojil drugo mesto, Žabnica pa bo tretja. V zadnjem kolu je ekipa Kranjske gore predala srečanje ekipi Kranj B brez borbe.

Rezultati — 13. kolo: Veterani : Tržič B 37:16, Jesenice : Žabnica 24:29, Kamnik : Kranj B 18:21, Škofja Loka : Selca 15:12;

14. kolo: Škofja Loka : Veterani 14:16, Selca : Kamnik 21:17, Kranj B : Kranjska gora 5:0, Žabnica : Tržič B 22:16.

Lestvica:

Veterani	9	9	0	0	228:156	18
Kamnik	8	5	1	2	211:181	11
Žabnica	10	5	1	4	196:174	11
Selca	9	4	0	5	184:171	8
Šk. Loka	9	3	2	4	161:164	8
Kranjska gora	8	2	0	6	135:209	4
Jesenice	9	1	0	8	142:202	1
izven konkurenčne:						
Kranj B	12	5	1	6	198:195	11
Tržič B	11	4	0	7	172:253	8

V drugi gorenjski ligi pa so bili doseženi naslednji rezultati: Škofja Loka B : Sava 19:30, Selca B : Kamnik B 17:12, Besnica : Radovljica B 16:16, Žabnica B : Križe B 5:0, Storžič : Duplje B 18:33. Po štirinajstem kolu je v vodstvu še vedno Sava z 22 točkami, sledi Besnica 21, Selca B 20 itd.

P. Didić

Posvet šolskih športnih društev na Jesenicah

Dogovorili so se tudi, da bodo šolska športna društva tekmovala v občinski ligi v odborki in rokometu, v drugih panogah pa bodo tekmovali na turnirski način.

Z. Felc

Sport v kratkem

NOGOMET — Nogometni Triglava so v nedeljo dobili srečanje s Hrastnikom s 3:0 brez borbe, ker je Hrastnik odstopil od nadaljnega tekmovanja. Zadnje uvrščeni Kamnik v drugi republiški ligi pa je odpravil na domačem igrišču Kranj s 3:1 (0:1). Skofjeloški nogometni pa so presestljivo zmagali v Izoli, kjer so premagali Piran z 2:1.

KOŠARKA — V republiških ligah so gorenjski predstavniki izrazili bojanen, da je mogoče to uspešno izvesti. Menili so, da bi jih tako sodelovanje preveč obremenilo, ker so imeli in imajo še razna družga tekmovanja.

Rekordna udeležba

Osem osnovnih šol kranjske občine je prijavilo svoje predstavnike za letošnje osnovnošolsko atletsko prvenstvo. Zaradi zgodnjega termina tega tekmovanja, je še toliko bolj razveseljivo, da je na njem sodelovalo kar okoli 300 tekmovalcev in tekmovalk, kar je rekord za tovrstne prireditve. Pri pionirjih so imeli največ uspeha učenci osnovne šole France Prešeren, pri pionirkah pa zastopnice OS Simon Jenko.

Med boljšimi dosežki velja omeniti 7,8 v teku na 60 m Nušča in Grošlja, 58,9 v teku na 400 m Peska in Dolinarja ter 155 cm pri skoku v višino, kjer jih je dosegel Dvoršak.

REZULTATI — pionirji — **60 m:** Nušč (LS) in Grošlja (FP) 7,8, Peneš (FP) 8,0; **400 m:** Pesko (FP) in Dolinar (LS) 58,9, Kokalj (LS) 59,5; **višina:** Dvoršak (FP) 155, Nosan (SŽ) 150, Kristanc (Se) 145; **daljina:** Stenovec (SŽ) 5,00, Gabrij (SŽ) 4,86, Upelj (Pr) 4,84; **krogla:** Golorej (Se) 12,68, Likozar (FP) 11,95, Brezar (Se) 11,64; **4 × 60 m:** F. Prešeren 30,5, L. Seljak 31,3, Preddvor 32,3.

Pionirke — 60 m: Klemenc (SJ) 8,7, Jereb (Ce) 8,8, Svetelj (Se) in Košir (Pr) 8,9; **300 m:** Lamut (LS) 49,9, Savs (Pr) 50,0, Jenko (SŽ) 51,0; **višina:** Grum (SJ) 130, Kavčič (LS) 125, Bobnar (Ce) 125; **daljina:** Hribar (SJ) 4,58, Ozim (LS) 4,16, Varmaz (SŽ) 3,98; **krogla:** Jocić (LS) 9,84, Kurnik (Se) 9,77, Simonič (SJ) 9,58; **4 × 60 m:** S. Jenko 34,4, S. Žagar 35,8, L. Seljak 36,0.

M. Kuralt

Lojze Gorjanc odhaja v Zahodno Nemčijo

S 1. junijem letos preneha delovno razmerje zveznemu trenerju za skoke Lojzetu Gorjanu s Smučarsko zvezo Jugoslavije. Gorjanc je namreč podpisal pogodbo z zahodnonemško smučarsko zvezo za tri leta. V Zahodni Nemčiji bo opravljal mesto zveznega trenerja za skoke nemške državne reprezentance. Jugoslovanski smučarski šport bo s tem izgubil zelo dobrega strokovnjaka, ki si je z dolgoletnimi izkušnjami pridobil veliko znanja in organizacijskih sposobnosti. Zdaj odhaja v tujino, kjer bo prenašal svoje znanje na skakalce Zahodne Nemčije. Vprašanje novega zveznega trenerja za skoke pa bo bržkone težko rešiti, saj je bolj malo ali skoraj nič resnih kandidatov med slovenskimi trenerji ki bi uspešno nadomestili Lojzeta Garjanca.

J. J.

Peter Štefančič smučar sezone

V Domu tiska v Beogradu so v petek proglašili najboljšega smučarja letošnje sezone. Ob navzočnosti najvidnejših predstavnikov jugoslovanskega smučarskega športa in predstavnikov oblasti so podelili priznanje za dosežene uspehe Petru Štefančiču, novemu jugoslovenskemu rekorderju v poletilih s 150 metri. Mladi kranjski smučarski skakalec je torej osvojil v letošnji sezoni naslov najboljšega jugoslovanskega smučarja.

Na drugo mesto pa se je uvrstil kranjski skakalec Marjan Mesec. Torej izreden dosežek dveh mladih skakalcev kranjskega Triglava!

J. J.



Košir Peter, Bistrica št. 56, Tržič, je izzrebal naslednje naročnike:

Žeboljec Rafael,
Podhruška 8, Kamnik
Benedičič Anton,
Slatna 7, Begunje
Bešter Stanko,
Poljšica 10, Podnart
Ahačič Stana,
Slap 27, Tržič



Pagon Franc, Sovodenj 30, je izzrebal naslednje naročnike:

Knaflčič Urška,
C. Gorenjskega odreda,
nova hiša, Bled
Košnjek Božena,
Tavčarjeva 10, Kranj
Zalokar Ivan,
Poljane 14
Podobnik Francka,
Hobovše 6, Sovodenj



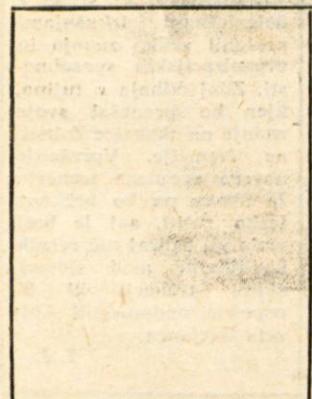
Skuber Ferdo, Zagoriška 6, Bled, je izzrebal naslednje naročnike:

Logonder Jože,
Pevno 3, Šk. Loka
Cizej Janja,
Gubčeva 6, Radovljica
Engelman Stanislav,
Tekstilna 3, Kranj
Pelko Franc,
Pod Stražo 30, Bled



Mlakar Jože, Verje št. 3, Medvode je izzrebal naslednje naročnike:

Zupanc Peter,
Jezerska c. 34, Kranj
Delavec Antonija,
Mače 4, Preddvor
Slanc Danica,
St. Loka 5, Šk. Loka
Bremšak Ivan,
Podreča 4, Medvode



Arh Jože, Črnivec, nova hiša, Brezje, je izzrebal naslednje naročnike:

Žvan Julka,
Boh. Sred. vas 49
Martinčič Jože,
Lučine 33, Gorčnja vas
Kunčič Marija,
Sv. Duš 8, Šk. Loka
Zupančič Marija,
Črnivec 18, Brezje

Naročniki žrebajo naročnike

Objavljam drugih 20 naročnikov, ki so jih izzrebali naročniki našega časopisa

• V naslednjih dveh številkah bomo objavili imena še ostalih 40 naročnikov

• **IZZREBANI BO TOREJ 80 NAROČNIKOV**
Za vse izzrebane naročnike pripravljamo zanimivo potovanje: Po Prešernovih stopinjah, in to po Koroški in po Kanalski dolini. Potovanje bo v soboto, 31. maja 1969, z odhodom ob 6.30 ne glede na vreme. Zberemo se na ploščadi pred občinsko skupščino Kranj.

V primeru, da se izzrebanec ne more udeležiti potovanja, lahko pooblasti družinskega člena.

Vsi, ki bodo šli na potovanje, morajo imeti veljavna potna dovoljenja. Potna dovoljenja dobite pri pristojni občinski skupščini. Izpolniti je treba prijavo in priložiti dve novejši slike, velikosti 6x4,5 cm ter takso in denar za potno dovoljenje.

Vse izzrebance prosimo, naj upoštevajo, da stroškov za potovanje do mesta odhoda in povratka domov kakor tudi nadomestila za zamudeno delo na delovnem mestu ali podobno ne plačamo.

• **SE IMATE ČAS, DA SE NAROCITE NA GLAS IN PLAČATE VSAJ POLLETNO NAROČNINO.**
• **TUDI VI STE LAHKO IZZREBANI**

Javna razprava o socialistični zvezi

Republiška konferenca SZDL je v ponedeljek dopolne pripravila v Ljubljani pogovor s predstavniki pokrajinških časopisov. Glavna tema pogovora so bile teze socialistična zveza delovnega ljudstva danes, katere je konec letosnjega februarja sprejela republiška konferenca SZDL in so sedaj v Javni razpravi. Predvidoma naj bi omenjena javna razprava o vlogi in mestu SZDL poteka na koncu julija. Republiška konferenca bo v okoli 20 slovenskih občinah pripravila tudi raziskavo, ki naj bi dala konkretne rezultate o vlogi in mestu krajevne organizacije SZDL, o občinski konferenci in o delovanju sekcijs ter drugih oblik pri občinskih konferencah.

Pri omenjeni javni razpravi imajo tudi informacijska sredstva velik pomen. Na ponedeljkovem pogovoru so med drugim poučarili, da ne-nehne družbenе spremembe, zlasti še poglabljanje socialistične demokracije, terjajo tudi nove oblike, vsebino in metode dela socialistične zvezze. Socialistična zveza delovnega ljudstva se mora prilagoditi dejanskemu stanju in si mora prizadevati za organiziranje interesov vseh slojev. Tako morajo v tej naši najbolj množični organizaciji dobiti svoje mesto vsi tisti, ki so se odločili za nadaljnji razvoj samoupravljanja. Prizadevanja bodo šla predvsem v smeri, da bodo imeli občani vse večji vpliv na vodstva SZDL prek sekcijs in drugih oblik delovanja.

Teze, ki so sedaj v javni razpravi, so posvetile precej pozornosti novi ustavni vlogi SZDL. Zato bo v prihodnjem obdobju treba izdelati odnos SZDL kot nosilca interesa vo-

lincev do predstavnih tel. Zlasti gre tu za odnos konference SZDL nasproti občinskim skupščinam. Republiška konferenca razmišlja tudi o možnosti ustanovitve takoimenovanih skupščinskih pisarn, katerih namen bi bil zagotoviti večjo informiranost volivcev o delu poslancev. Skratka, nadaljnja skrb socialistične zveze bo predvsem v zagotovitvi široke izmenjave mnenj in vzpostaviti tesnih stikov med političnimi vodstvi, predstavniki-

mi telesi in ne nazadnje občani — volivci. Tako bodo prihajale vse bolj do izraza inicijative od spodaj navzgor in ne obratno, kot se je do sedaj večkrat pojavljalo. Sama uresničitev tez oziroma njihovih izhodišč pa je seveda odvisna od delovnih ljudi samih, od društev in drugih organizacij, ki naj bi s svojimi razpravami in doseđanjim delom teze konkretne.

Vili G.

Tekmovanje »Kaj veš o prometu?«

V soboto je bilo na Bledu medobčin, tekmovanje učencev gorenjskih osnovnih šol z naslovom »Kaj veš o prometu«. Pionirji so bili razdeljeni v dve skupini, in sicer mlajših in starejših tekmovalcev. Iz vsake občine je nastopalo 8 tekmovalcev, ki so morali napisati prosti spis o prometu, odgovoriti na prometni test, ter opraviti spremnostno in ocenjevalno vožnjo s kolesom.

V ekipi mlajših pionirjev je prvo mesto osvojila ekipa učencev kranjske občine, sledijo pa ji ekipe iz Tržiča, Radovljice, Jesenice in Šk. Loke.

V skupini starejših učencev je prvo mesto osvojila ekipa Kranja, sledijo pa ji Radovljica, Tržič, Škofja Loka in Jesenice.

V skupini mlajših tekmovalcev je bil najboljši Slavko Meglič (Tržič), na drugem mestu je Matej Kranjc (Kr.) in na tretjem mestu Franci Wagner prav tako iz Kranja.

V skupini starejših pionirjev so prva tri mesta osvojili: Rado Jelovčan iz Kranja, Matija Ropret iz Radovljice in Branko Uranč iz Kranja.

Najboljši tekmovalci se bodo v nedeljo pomerili na republiškem tekmovanju v Kranju.

J. Vidic

obiščite nas v 100 trgovinah po gorenjski

ŽIVILA